Należność pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok XII. Warszawa, dnia 15 lipca 1936 r. Nr. 13

OSZCZĘDNOŚĆ

Dwutygodnik poświęcony sprawie organizacji oszczędności w Polsce.

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI
W WARSZAWIE

TREŚĆ:

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
WARSZAWA, UL. MIODOWA 6,
tel. Administracji 5-92-63 i tel. Redakcji 2-97-03
NAKŁAD I WYDAWNICTWO
SAMORZĄDOWEGO INSTYTUTU WYDAWNICZEGO
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
W WARSZAWIE, UL. MIODOWA Nr. 6, tel. 5-92-63

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.

KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU GRÓJECKIEGO W GRÓJCU z Oddziałem w Górze-Kalwarji.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		20.639,74	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		2.327,06	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		103,00	
d) pozostałość w innych K. K. O. .		10.645,00	
e) bony inwestycyjne			33.714,80
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		4.254,00	
c) listy zastawne i obligacje . .			
d) obligacje Związków Komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		8.212,50	12.466,50
5. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			
6. Banki i K. K. O. „Nostro" . . .			14.611,19
7. Weksle zdyskontowane* (18 kont) .			37.165,00
8. Pożyczki wekslowe* (1113 kont) .			234.087,87
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. wek.* (272 k.)		90.923,00	
b) pochodzące z innych kredytów .			90.923,00
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wartościowemi .			
b) zabezpieczone hipoteką . . .			
c) zabezp. innemi wart.* (2 kont) .		64.782,39	64.782,39
11. Pożyczki terminowe na zastaw . .			
a) pap. wart. i książ. oszcz.* (126 k.).		14.131,50	
b) innych wartości			
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			14.131,50
12. Pożyczki na skrypty dłużne . . .			
13. Pożyczki hipoteczne			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzon. przez Komitet Konwersyjny Banku Akceptacyjnego (157 k.)			118.773,00
15. Odsetki zaległe			13.103,80
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			16.715,72
18. Różne			10.659,82
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			2.350,83
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .			
Razem. .			663.485,42
21. Depozyty			74.640,63
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso i inkaso u korespondentów .			24.277,46
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			
25. Pokrycia Funduszu Emerytalnego .			
Ogółem. .			762.403,51

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		60.000,00	
2. Fundusz zasobowy		1.278,56	
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			61.278,56
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (.... kont) . . .			
b) terminowe			
7. Wkłady oszcz. osób fizycznych i prawno-prywat.:			
a) bezterminowe (1536 kont) . .		210.807,94	
b) terminowe do 3 miesięcy (.... kont)			
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe			210.807,94
8. Rachunki bieżące (czek., przekaz. i t.p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publ. (4 kont) .		46.293,50	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (29 kont)		20.100,40	66.393,90
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			9.440,96
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .		73.690,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		72.759,00	
d) w innych instytucjach kredytowych.			146.449,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			34.898,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		42.000,00	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		23.179,50	
d) przez inne instytucje . . .		51.633,69	116.812,89
15. Banki i K. K. O. „Loro" . . .			12.620,17
16. Banki i K. K. O. „Nostro" . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			993,74
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			3.378,49
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .		411,77	411,77
Razem. .			663.485,42
22. Różni za depozyty			74.640,63
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			24.277,46
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem. .			762.403,51

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	13.630,77	
b) od rachunków bieżących . . .	1.908,97	
c) od redyskonta weksli	12.169,83	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.823,03	
e) różne inne	411,77	29.944,37
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	17.981,25	
b) świadczenia socjalne	1.474,38	
c) wydatki rzeczowe	8.631 83	28.087,46
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	1.146,50	1.146,50
6. Odpisy na dłużnikach		351,53
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego .		
11. Nadwyżka		411,77
Razem. .		59.941,63

Zyski.

	Zł.	Zł
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	41.467,60	
b) od rachunków bieżących . . .	5.321,65	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .		
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	150,00	
g) od K. K. O. i Banków	180,13	
h) różne inne	539,26	47.658,64
2. Prowizje pobrane		1.088,07
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		140,00
7. Opłaty na koszty administracji . .		9.528,76
8. Różne dochody		1.526,16
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem. .		59.941,63

Dyrekcja:
(—) Wł. Czajkowski
(—) J. Konopacki
(—) L. Zakrzewski

Buchalter (—) J. Becker.
Komisja Rewizyjna:
(—) A. Szonert
(—) W. Grzybowicz

Rok XII. Warszawa, dnia 15 lipca 1936 r. Nr. 13

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOŚCI W POLSCE

ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Komitet Redakcyjny: *Józef Rożkowski, Juljusz Zdanowski, Jarosław Żaboklicki.*
Redaktor — *Bolesław Obszyński.*

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz.	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp.. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.
Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

Wysokie czy drobne kredyty?

Jedną z luk dotychczasowych przepisów prawnych o komunalnych kasach oszczędności było niedość rygorystyczne unormowanie działalności kredytowej Kas. Przepisy rozporządzenia wykonawczego i statutu wzorowego K. K. O. określały rodzaje pożyczek, jakich Kasy mogły udzielać, sposoby zabezpieczenia tych pożyczek, warunki, jakim winny odpowiadać poszczególne rodzaje zabezpieczeń i t. p. — jednak nie zawierały bliższych postanowień odnośnie innych niemniej ważnych zagadnień polityki kredytowej komunalnych kas oszczędności.

Mamy tu na myśli specjalnie sprawę wysokości pożyczek, udzielanych przez komunalne kasy oszczędności różnym kredytobiorcom. Dotychczasowe przepisy prawne zawierały jedynie pewne normy, dotyczące wysokości pożyczek komunalnych. Mianowicie najwyższa suma pożyczek terminowych, jakich Kasy mogły udzielać związkowi poręczającemu, została ograniczona do normy 10% wkładów oszczędnościowych; granica ta mogła być podwyższona, nie wyżej jednak jak do 20% wkładów oszczędnościowych na zasadzie osobnego zezwolenia władzy nadzorczej.

I to wszystko. Poza przepisem, oznaczającym maksymalną granicę kredytów komunalnych, dotychczasowe akty prawodawcze o komunalnych kasach oszczędności nie zawierały ani jednego przepisu, któryby regulował najwyższą dopuszczalną normę dla kredytów, udzielonych przez Kasy klienteli. Wydaje się, jakoby ustawodawca o tej zasadniczej sprawie zapomniał zupełnie.

Omieszkanie uregulowania tak ważnej sprawy nie mogło pozostać bez ujemnego wpływu na ogólną politykę kredytową niektórych komunalnych kas oszczędności. Brak norm prawnych, dotyczących wysokości kredytów, był przyczyną, że szereg Kas przeholowało w tej dziedzinie. Przyznawano pożyczki w niejednych wypadkach bardzo wysokie, nie pozostające w odpowiedniej proporcji do funduszów obrotowych Kasy. Decydującym kryterjum była tu t. zw. „zdolność kredytowa", jaką przypisywano ubiegającemu się o pożyczkę. Im solidniejsze posiadał przedsiębiorstwo, im lepszą cieszył się opinją pod względem swej wypłacalności, tem wyższy rezerwowano dla niego kredyt. Wyławiano kredytobiorców, uchodzących za najlepszych płatników.

Rezultat tej polityki kredytowej był taki, że Kasa posiadała bardzo szczupłe grono kredytobiorców, korzystających z bardzo wysokich pożyczek. Natomiast szerokie warstwy społeczeństwa miejscowego pozostawały poza orbitą działalności kredytowej K. K. O.

Niema dwóch zdań, że polityka taka była niewłaściwa. Działalność komunalnych kas oszczędności nie może być nastawiona na przyznawanie niektórym tylko jednostkom nadmiernych kredytów, na ulokowanie zebranych wkładów oszczędnościowych w rękach kilku tylko klientów. Wprost przeciwnie, winna ona być nastawiona na udzielanie wyłącznie drobnych kredytów, na udostępnienie pomocy finansowej jak najszerszym kołom ludności miejscowej. Nie wysokie kredyty dla jak najmniejszej ilości wybranych klientów, ale drobne pożyczki dla jak największej ilości klientów — oto dewiza, jaka powinna cechować politykę kredytową komunalnych kas oszczędności.

Postulat ten narzuca się z całą siłą z dwóch zasadniczych względów, a mianowicie w pierwszym rzędzie z uwagi na cele i zadania komunalnych kas oszczędności, a powtóre z uwagi na wymogi zdrowej polityki bankowej.

Z celów, jakie ustawodawca wytknął komunalnym kasom oszczędności wynika, że są one instytucjami, przeznaczonemi dla „najszerszych warstw społecznych", jak się wyraża ustawodawca. Są one utworzone dla „szarego człowieka". Mają one krzewić zmysł oszczędności wśród najszerszych warstw społecznych, mają udostępnić tym warstwom dogodny kredyt. Takie określenie zadań komunalnych

kas oszczędności mówi nam jasno, iż mają one współpracować z wszelkiemi sferami ludności, mają oprzeć swą działalność na jak najszerszej płaszczyźnie i to zarówno gdy chodzi o funkcje krzewienia zmysłu oszczędnościowego i zbierania oszczędności, jako też gdy chodzi o funkcję udzielania ludności pomocy kredytowej.

Jest to zupełnie słuszne i logiczne. Jeżeli wszystkie warstwy społeczeństwa składają w komunalnych kasach oszczędności swe oszczędności, to także wszystkie te warstwy winny mieć równe prawo do korzystania z usług kredytowych Kasy. Ograniczenie działalności kredytowej Kasy do pewnego tylko grona wybranych klientów byłoby pokrzywdzeniem poważnych odłamów drobnych ciułaczy, którzy mogą od wypadku do wypadku potrzebować również pewnej pomocy kredytowej.

Komunalnej kasie oszczędności nie wolno pomijać tych „małych ludzi" w akcji kredytowej. Winna ona udzielić kredytu każdemu, kto go potrzebuje i kto ma odpowiednie ku temu — rzecz jasna — warunki. Jest zaś absurdem, że warunki te posiadają jedynie „wielcy klienci". T. zw. „zdolność kredytowa" nie jest zgoła wyłącznym przywilejem tych ostatnich. Każda bowiem jednostka może być odpowiedzialna za kredyt, bez względu na jej znaczenie gospodarcze, o ile kredyt ten jest dostosowany do jej możliwości płatniczych.

Aby komunalna kasa oszczędności mogła obsłużyć możliwie wielką ilość reflektantów na kredyt, musi ona oczywiście ograniczyć sumę pomocy kredytowej udzielonej poszczególnym pożyczkobiorcom. Innemi słowy, Kasa może udzielać jedynie drobnych pożyczek. Im drobniejsze będą przydziały kredytowe dla poszczególnych klientów — tem większa ilość jednostek będzie mogła otrzymać pomoc finansową. Im większa zaś liczba klientów Kasy będzie korzystać z pomocy kredytowej Kasy — tem lepiej Kasa spełni swoje zadania, tem większe usługi odda ona społeczeństwu miejscowemu.

Niezależnie od tego ważnego momentu, należy dalej podkreślić, iż polityka drobnych kredytów może przyczynić się poważnie do rozwoju Kasy. Kasa oszczędności, która udziela drobnych pożyczek, która stara się tem samem uwzględnić w równej mierze potrzeby kredytowe jak największej ilości interesantów, pozyskuje dużo łatwiej zaufanie warstw społecznych, z pośród których rekretują się poszczególni pożyczkobiorcy, aniżeli Kasa, która selekcjonuje reflektantów na kredyt według ich znaczenia gospodarczego lub socjalnego i udziela nadmiernie wysokich kredytów jedynie kilku wybranym klientom. Gdy szary człowiek wie, że w razie potrzeby może z powodzeniem zwrócić się do Kasy o pożyczkę, będzie on odnosił się do tej Kasy z przychylnością i zaufaniem. Będzie uważał Kasę za instytucję, stworzoną również dla niego i będzie jej robił najlepszą propagandę wśród swoich krewnych i znajomych.

Zupełnie inny jest stosunek klienta do Kasy w wypadku, kiedy prowadzi ona restrykcyjną politykę kredytową na korzyść kilku uprzywilejowanych klientów. Gdy mały człowiek widzi, że z wkładów powierzonych Kasie przez jego ziomków udziela się pożyczek tylko „grubym rybom", gdy stwierdza, że podwoje Kasy są dla niego otwarte tylko wtedy, gdy przychodzi z wkładem, natomiast zamykają się przed nim, gdy przychodzi prosić o pożyczkę — ogarnia go rozczarowanie i rozgoryczenie; zamiast popierać Kasę, będzie on ją wówczas bojkotował i robił jej jak najgorszą opinję.

Tak oto polityka drobnych kredytów ma również doniosły wpływ na prosperyzację Kasy i większą lub mniejszą jej „wziętość" wśród społeczeństwa miejscowego. Momentu tego nie można w żadnym razie lekceważyć. Nic bowiem nie jest w możności bardziej przyczynić się do rozwoju Kasy, jak przychylne ustosunkowanie się do niej szerokich mas społecznych dzięki sprawiedliwej i zadawalającej wszystkich polityce kredytowej, jaką Kasa ta stosuje. Z drugiej zaś strony nic nie może bardziej zaszkodzić Kasie i zahamować rozwoju jej interesów, jak nieprzychylne ustosunkowanie się tych mas do Kasy, spowodowane jej ekskluzywną gospodarką kredytową na rzecz kilku jednostek z pominięciem szeregu innych, które mają prawo taksamo domagać się pomocy kredytowej, jak pierwsi.

Bardzo ważnym argumentem, przemawiającym za koniecznością stosowania przez komunalne kasy oszczędności polityki drobnych pożyczek, jest wreszcie problem ryzyka kredytowego. Problem ten posiada pierwszorzędne znaczenie, boć przecież kardynalnym obowiązkiem każdej Kasy jest fruktyfikowanie powierzonych jej kapitałów oszczędnościowych w sposób zabezpieczający ich pupilarną pewność i wykluczający wszelkie ryzyko.

Otóż jest rzeczą często stwierdzoną, że ryzyko kredytowe jest daleko większe przy kredytach wysokich, niż przy drobnych pożyczkach. Składają się na to dwie przyczyny.

Przedewszystkiem Kasa, udzielająca wysokich kredytów naraża się na niebezpieczeństwo przekredytowania pożyczkobiorcy w dużo większym stopniu, aniżeli Kasa, udzielająca kredytów drobnych. Sytuacja i odpowiedzialność majątkowa wielkich dłużników bywa zazwyczaj oceniana zbyt optymistycznie. Zbyt wysoko szacuje się majątek „poważnych" pożyczkobiorców, zbyt wielką wartość przypisuje się ich przedsiębiorstwom, zbyt wysoko określa się ich dochody, zbyt pochopnie dyskontuje się ich przyszłe zyski. Natomiast nie bierze się pod uwagę możliwości strat, na jakie narażone są ich przedsiębiorstwa, wysokiego ryzyka związanego z tranzakcjami na wielką skalę, niedość przezornej gospodarki, jaką nieraz klienci ci prowadzą i t. p. czynników, zagrażających stale doraźnemu powodzeniu ich przedsięwzięć. Są to błędy popełniane nieraz przez instytucje finansowe. Następstwem takiej różowej oceny sytuacji majątkowej „poważnych" klientów jest zazwyczaj przekredytowanie ich ze strony instytucyj finansowych przez przyznawanie im nadmiernych pożyczek. Jak zaś groźne w swych skutkach jest to przekredytowanie dłużnika, tego nie potrzeba szeroko uzasadniać. Przyjmując nawet, że kredyty te są dobrze zabezpieczone i to nietylko gwarancjami osobistemi — ale nawet gwarancjami realnemi, że zatem instytucji wierzycielskiej nie grożą momentalnie żadne straty na tych kredytach, nie ulega wątpliwości, iż mogą one bardzo łatwo doprowadzić na dalszą metę do załamiania finansowego przekredytowanego dłużnika, w każdym zaś razie do zachwia-

nia się jego równowagi finansowej. Kredyt przyczynia się do podniesienia gospodarczego warsztatu produkcyjnego lub do przezwyciężenia doraźnych trudności finansowych pożyczkobiorcy, ale do pewnych granic. Po przekroczeniu tych granic, określonych produktywnością kredytu staje się on ciężarem tym większym, im bardziej jego obsługa przekracza dochodowość źródła zarobkowego pożyczkobiorcy. Nadmierny kredyt wyczerpuje finansowo dłużnika, redukując i pożerając jego dochody. Gdy wskutek niepomyślnych warunków gospodarczych dochody dłużników się obniżają, dalsza obsługa wzgl. zwrot nadmiernego kredytu nie są możliwe bez naruszenia substancji majątkowej. Jeżeli majątek ten nie starczy na pokrycie zaciągniętych długów, ponosi również stratę wierzyciel. Tak oto przez udzielenie nadmiernego kredytu instytucja wierzycielska oddaje iście niedźwiedzią przysługę nietylko pożyczkobiorcy, ale także i sobie samej.

W przeciwstawieniu do tego ryzyko kredytowe przy pożyczkach drobnych jest bez porównania mniejsze. Udzielając drobnej pożyczki, instytucja finansowa nie naraża się przedewszystkiem na przekredytowanie dłużnika (o ile oczywiście nie jest on już nadmiernie zadłużony w innych instytucjach finansowych lub u osób prywatnych), a zatem na niebezpieczeństwo jego załamania finansowego i niemożności zwrotu pożyczonego kapitału. Głównym warunkiem uniknięcia strat na tych pożyczkach jest — rzecz jasna — postulat, aby pomimo swej niższej sumy, pożyczki te były dostosowane do odpowiedzialności majątkowej pożyczkobiorcy.

Niebezpieczeństwo przekroczenia wzmiankowanej odpowiedzialnosci majątkowej przy tych kredytach jest wszakże znikome z uwagi na pesymistyczną zazwyczaj ocenę sytuacji majątkowej drobnych kredytobiorców przez instytucje finansowe.

Przyjmując nawet, że ryzyko przekredytowania tak „wielkiego“ jak i „małego“ pożyczkobiorcy jest równe, należy podkreślić większe ryzyko absolutnych strat, na jakie narażają instytucję wierzycielską nadmierne kredyty w razie niemożności ich ściągnięcia. Jeżeli poważny dłużnik popada w niewypłacalność, instytucja wierzycielska traci odrazu grube tysiące; natomiast jeżeli drobny dłużnik staje się niewypłacalnym, instytucja traci zazwyczaj tylko dsiesiątki złotych.

Z tego punktu widzenia dewiza: „lepszy jeden poważny dłużnik, aniżeli dziesięciu drobnych“ okazuje się niezupełnie trafną. Lepiej bowiem stracić nawet dziesięć drobnych kredytów, aniżeli jeden wysoki. Straty wynikające stąd będą jeszcze zawsze mniejsze, aniżeli w ostatnim wypadku. Przyznać zaś bezsprzecznie trzeba, że prawdopodobieństwo popadnięcia w niewypłacalność drobnych dłużników nie jest zgoła większe od prawdopodobieństwa bankructwa wielkich dłużników. Wprost przeciwnie. Praktyka wykazuje, że ryzyko niewypłacalności, zwłaszcza w obecnych czasach kryzysowych, jest znacznie większe wśród wielkich dłużników. Wystarczy rozejrzeć się w rejestrach kredytowych instytucyj finansowych, aby przekonać się, że więcej jest stosunkowo wielkich dłużników niewypłacalnych, niż małych dłużników, nie mogących wywiązać się ze swoich zobowiązań. Rzecz jasna, że w tych warunkach straty, grożące instytucjom wierzycielskim na pierwszych, rosną — absolutnie biorąc — w postępie geometrycznym. Strat tych nie poniosłyby wspomniane instytucje ani w znikowej części, gdyby były udzielały drobnych pożyczek.

Jak z powyższego wynika, zarówno charakter społeczny komunalnych kas oszczędności, jakoteż moment ryzyka kredytowego przemawiają w zupełności za tem, aby Kasy te przestawiły swą akcję kredytową na udzielanie drobnych pożyczek. Tylko takie pożyczki są najwłaściwszą formą działalności społecznej komunalnych kas oszczędności, najskuteczniejszym sposobem popularyzowania ich usług i najlepszą asekuracją przeciwko stratom.

To też z zadowoleniem należy zanotować zainteresowanie się miarodajnych czynników omawianą sprawą w związku z nowelizacją ustawodawstwa o komunalnych kasach oszczędności. Znalazło ono swój wyraz w zarządzeniu Ministerstwa Skarbu z dnia 10 grudnia 1934 r. Nr. D. II. 23788/4/34 w sprawie wysokości pożyczek dla jednej osoby.

W myśl tego reskryptu najwyższa suma pożyczek udzielonych przez komunalną kasę oszczędnosci z funduszów własnych jednej osobie fizycznej lub prawnej nie może przekraczać 1% stanu wkładów oszczędnościowych (nie wliczając do nich wkładów na książeczki oszczędnościowe instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych), wykazanych w bilansie tej Kasy na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego udzielenie kredytu [1]).

Niezależnie od tej zasadniczej normy, określającej maksymalną wysokość pożyczek w stosunku do wkładów oszczędnościowych danej kasy oszczędności, ustala wzmiankowane zarządzenie Ministra Skarbu nadto absolutną wysokość kredytów w większych kasach oszczędności. Mianowicie zarządzenie to zawiera zalecenie, aby pożyczki udzielane jednej osobie fizycznej lub prawnej przez komunalną kasę oszczędności, posiadającą wkłady powyżej zł. 10.000.000, nie przekroczyłyby sumy zł. 100.000.

Obecnie zatem nie wolno żadnej Kasie udzielić nowego kredytu w sumie wyższej od 1% wkładów oszczędnościowych. Norma ta dotyczy również kredytów udzielonych przed wejściem w życie omawianego zarządzenia. Kredyty te, o ile są nadmierne, muszą być stopniowo redukowane, przyczem Ministerstwo Skarbu nie zezwala na żadne odstępstwa od ustalonej normy.

W świetle powyższych wywodów zarządzenie to należy uznać za bezsprzecznie słuszne i uzasadnione. Ograniczenie wysokości kredytów, jakich komunalne kasy oszczędności mogą obecnie udzielać poszczególnym osobom do normy 1% wkładów oszczędnościowych, skieruje całą politykę kredytową tych Kas na

---

1) Omawiany reskrypt Ministra Skarbu ustala również najwyższą sumę pożyczek, udzielanych przez komunalne kasy oszczędności własnemu związkowi założycielskiemu, jego przedsiębiorstwom i zakładom wzgl. innym związkom samorządowym (kredyty komunalne). W szczególności udzielenie takich pożyczek do wysokości 10% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, wykazanej w bilansie Kasy na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego udzielenie kredytu, wymaga zgody właściwego wojewody. Natomiast udzielenie kredytów komunalnych w granicach od 10 do 20% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych wymaga zgody Ministra Spraw Wewnętrznych i zezwolenia Ministerstwa Skarbu.

właściwe tory i przyczyni się poważnie do zrealizowania hasła: „Komunalna kasa oszczędności służy najszerszym warstwom ludności“. Przyczyni się ono również do zacieśnienia więzów między Kasą a wielkiemi odłamami drobnych klientów, którym w ten sposób została udostępniona pomoc finansowa ze strony Kasy w szerszym zakresie, a tem samem do spopularyzowania komunalnych kas oszczędności i większego ich rozwoju. Zarządzenie to zapobiegnie wreszcie stratom, grożącym stale na nadmiernych kredytach i to nadmiernych z punktu widzenia wysokości kapitałów obrotowych, jakiemi Kasa rozporządza, jako też z punktu widzenia sytuacji finansowej i odpowiedzialności majątkowej dłużników. Oto dlaczego przypisujemy wzmiankowanemu zarządzeniu ministerjalnemu tak wielkie znaczenie.

Dr. Z. Witkowski.

Obrót żyrowy Komunalnych Kas oszczędności w Niemczech.

(Dokończenie).

III.

Taki jest normalny obieg przekazu żyrowego do miejscowości poza terenem własnej centrali żyrowej. Należy teraz poruszyć wypadki, w których mamy do czynienia z przyspieszeniem tego obiegu: bądź to ze względu na szczególnie wysoką sumę przekazu, skutkiem czego odbiorca nie chciałby ponieść straty na procentach przy normalnym przebiegu, bądź to w wypadku, gdy zapłata jest szczególnie pilna, bądź też dlatego, że w miejscu zamieszkania odbiorcy niema kasy oszczędności i suma musiałaby być przekazana przez odnośną Kasę za pośrednictwem poczty, i t. d. W tych wszystkich wypadkach nadawca może skorzystać z udogodnień, które pozwalają na daleko idące skrócenie drogi, jaką musi przebiegać przekaz żyrowy. Temi udogodnieniami są:

1) Pośpieszny obrót przekazowy A,
2) Pośpieszny obrót przekazowy B.

Pośpieszny obrót przekazowy A (Eilüberweisungsverkehr A) stosuje się zazwyczaj wówczas, gdy droga przekazu (jak w naszym przykładzie) przebiega przez 2 centrale żyrowe. W tym obrocie Kasa nadająca obecnie może przesłać przekaz żyrowy bezpośrednio do *drugiej* centrali żyrowej, dzięki czemu otrzymuje się jednodniową oszczędność czasu (w naszym przykładzie odpada droga do Piły). Kasa nadająca zlecenie musi jedynie użyć do przesłania przekazu żyrowego, zamiast zwykłego formularza do zestawień przekazów — specjalnego formularza przekazu pośpiesznego; formularz ten posiada pewne znaki zabezpieczające, bowiem *druga* centrala żyrowa nie zna podpisów Kasy dającej zlecenie. Księgowanie jest tu to samo, z tem, że Kasa dająca zlecenie musi przesłać *własnej* centrali żyrowej przy codziennej przesyłce zestawień przekazów samego przekazu żyrowego (który przecież został odesłany oddzielnie wraz z pośpiesznem zleceniem przekazowem do drugiej centrali żyrowej), ale kopję formularza pośpiesznego zlecenia przekazowego. Każde takie zlecenie pośpieszne wypełnia się z 2 kopjami; oryginał wraz z przekazem żyrowym wędruje do drugiej centrali żyrowej, jedna kopja służy jako surogat przekazu żyrowego i idzie wraz z wszystkiemi innemi przekazami do własnej centrali, natomiast druga kopja pozostaje w Kasie dającej zlecenie. W naszym przykładzie: Kasa w Neu Bentschen chciałaby skrócić drogę przekazu do Lignicy. Wysyła więc oryginał pośpiesznego zlecenia przekazowego do centrali żyrowej we Wrocławiu a kopję tego zlecenia jako surogat przekazu żyrowego wysyła wraz z innemi przekazami i zwykłem zestawieniem do Piły. Kopja ta również dochodzi do Wrocławia (tylko że przez Piłę), i służy tam dla celów kontroli. W księgowaniu nic się nie zmienia, jedynie Kasa w Lignicy traci jeden dzień zysku na odsetkach, gdyż musi płacić o jeden dzień wcześniej, niż normalnie.

Jeżeli jednak z pewnych względów potrzebny jest większy pośpiech, każda Kasa oszczędności może skorzystać z pośpiesznego obrotu przekazowego B (Eilüberweisungsverkehr B). Jestto najszybszy sposób listowego przekazu, jaki istnieje. Przypuśćmy, że trzeba wykonać zlecenie na Lignicę jaknajszybciej. Kasa w Neu Bentchen wypełnia pośpieszne zlecenie przekazowe B (jest to ten sam formularz co przy przekazie pośpiesznym A, należy tylko na formularzu skreślić literę A lub B), adresuje go bezpośrednio do Kasy oszczędności w Lignicy i przesyła go tam wraz z przekazem żyrowym. Dzięki temu zlecenie oddane w Kasie Neu Beutschen np. 1-go Kasa w Lignicy otrzymuje do załatwienia już 2-go. Księgowanie zwykłe. Jedynie Kasa w Lignicy musi przekazaną sumę odjąć chwilowo ze specjalnego konta przekazów pośpiesznych, gdyż równowartość zlecenia otrzyma dopiero dnia 4-go. I w tym wypadku Kasa Lignicka nie otrzymuje zysku na odsetkach, gdyż wypłaca sumę 2-go, i z tą samą walutą zapisuje się równowartość na jej dobro. (Wszystkie placówki pośredniczące księgują te samą walutę). W wypadku B kopja pośpiesznego zlecenia przekazowego idzie poprzez ogniwa pośrednie aż do Kasy, która ma zlecenie wykonać, a więc w naszym wypadku do Lignicy.

Pośpieszny obrót przekazowy B pozwala wszystkim komunalnym kasom oszczędności i centralom żyrowym w Niemczech pozostawać w bezpośrednich obrotach. Każda Kasa w Niemczech może przesłać każdej innej Kasie niemieckiej zlecenie zapłaty, mając pewność, że Kasa, która otrzymuje zlecenie, wypełni je natychmiast i bezzwłocznie, nawet gdyby musiała ponieść pewne koszty, których nie mogłaby wyrównać. W podobny sposób uregulowane zostało inkaso czeków (których niestety ciągle jeszcze używa się do zapłat na odległość) i weksli. Normalnie dokument do inkasa odbywa drogę poprzez centrale żyrowe, można go jednak wysłać bezpośrednio do poszczególnej Kasy. We wszystkich wypadkach obowiązują przepisowe formularze.

Pokrótce jeszcze wspomnieć tu należy o obrocie płatniczym zaoszczędzającym gotówkę, czyli o t. zw. „*kommunaler Zahlschein*“ (dowód wpłaty w obrocie międzykasowym). Każda osoba może w dowolnej kasie oszczędności wypełnić taki dowód wpłaty i wpłacić zań równowartość Kasie, nie posiadając nawet w tej Kasie konta, jest tylko zastrzeżenie, aby odbiorca pieniędzy posiadał konto w jednej z komunalnych kas oszczędności (odwrotnie niż przy przekazie żyrowym, gdzie jest rzeczą obojętną, czy odbiorca posiada jakieś konto). Dalszy obieg takiego dowodu wpłaty jest taki sam jak przy przekazach żyrowych. Blankiet dowodu wpłaty składa się z 3 części tak złożonych, że wszystkie mogą być jednocześnie wypełnione przy pomocy kalki; przyczem pierwopis służy jako przekaz żyrowy, pierwsza kopja jako pokwitowanie dla wpłacającego, a druga jako dokument kasowy.

IV.

Pierwszym warunkiem skutecznej pracy na polu komunalnego obrotu żyrowego jest surowa dyscyplina do najmniejszej Kasy włącznie. Następnie przymus używania jednolitych formularzy związkowych i bezwzględne przestrzeganie wszystkich przepisów, szczególnie przepisów i znaków zabezpieczających przy pośpiesznych zleceniach przekazowych. W Niemczech system zabezpieczenia jest tak skonstruowany, że szkody mogą powstać jedynie przy grubem niedbalstwie i jednoczesnem naruszeniu tajemnicy służbowej (najważniejsze znaki zabezpieczające znane są zazwyczaj tylko dyrektorowi Kasy i jego zastępcy); wówczas w razie udowodnienia, że stało się to z winy Kasy ponosi ona za wynikłe straty odpowiedzialność. Tylko w wypadkach, gdy wszystkie placówki spełniły swój obowiązek, a mimo to powstała jakaś strata, odpowiada Niemiecki Związek Kas Oszczędności i Organizacji żyrowej. W sprawach spornych rozstrzyga sąd rozjemczy z pominięciem sądów zwykłych. Wszystkie kasy oszczędności muszą wyraźnie stwierdzić na piśmie, że przyjmują „zasady obrotu żyrowego“. Tem samem zobowiązują się do punktualnego załatwiania każdego zlecenia płatniczego, jakie otrzymują, bez względu na wysokość sumy. Na Kasach powiatowych ciąży taki sam obowiązek w odniesieniu do każdej miejscowości ich powiatu, a więc i najodleglejszej wsi. Komunalny obrót żyrowy (jak również obrót za pomocą komunalnych dowodów wpłaty) odbywa się z reguły bezpłatnie. Na tem także polega jego wielka siła propagandowa.

Niemieckie kasy oszczędności i centrale żyrowe załatwiły w roku 1935 przeszło 112 miljonów wszelkiego rodzaju zleceń przekazowych, na ogólną sumę 51 miljardów Rm. Komunalny obrót żyrowy w Niemczech rośnie stale W poszczególnych latach załatwiono zleceń:

w 1934	99	miljonów	na	sumę	47	miljardów Rmk.
„ 1932	82	„	„	„	40	„ „
„ 1932	65	„	„	„	37	„ „

Max Bleschke.
Neu Bentschen (Niemcy)

Działalność zakładów zastawniczych w świetle statystyki

W ogłoszonym w swoim czasie na łamach „Oszczędności“ cyklu artykułów o lombardach komunalnych [1]) podane były fragmentaryczne dane statystyczne o działalnosci niektórych zakładów zastawniczych w latach ostatnich. Obecnie Główny Urząd Statystyczny opublikował specjalny zeszyt „Statystyki Polski“, poświęcony działalności zakładów zastawniczych w latach 1926 — 1933 [2]). Publikacja powyższa stanowi bardzo istotny przyczynek do charakterystyki działalności lombardów w Polsce i pozwala na ocenę roli i znaczenia lombardów komunalnych na tle ogólnej działalności zakładów zastawniczych.

Omawiana przez nas publikacja dzieli czynne zakłady zastawnicze na 6 kategoryj: zakłady miejskie (samodzielne), zakłady komunalnych kas oszczędności, zakłady spółdzielcze, zakłady dobroczynne, zakłady akcyjne i zakłady inne. W artykule niniejszym omawiać będziemy łącznie obie kategorje zakładów komunalnych t. j. zakłady miejskie i zakłady K. K. O., zestawiając i porównując ich działalność z działalnością pozostałych zakładów, ujętych łącznie p. n. „zakładów prywatnych i innych“. Wprawdzie w grupie tej znajdą się wskutek tego trzy różne zupełnie kategorje zakładów. prywatne, spółdzielcze i dobroczynne, jednakże zakres działalności ostatnich dwóch kategoryj jest tak niewielki, że nie wpłynie to na zniekształcenie obrazu.

Liczba czynnych w Polsce zakładów zastawniczych jest niewielka. W ostatniem dziesięcioleciu liczba ta wahała się od 25 zakładów w r. 1926 do 30 w latach 1928, 1930 i 1931, poczem nastąpił ponowny spadek liczby do 25 zakł. w r. 1935. W okresie tym nastąpiło jednakże w masie zakładów bardzo charakterystyczne przesunięcie: liczba zakładów miejskich i K. K. O. wzrosła z 13 w r. 1926 na 17, liczba zakładów prywatnych zmalała z 7, w r. 1926, a 11 w r. 1928 do 4 w r. 1935. Jak widać, lombardy komunalne stanowią najliczniejszą kategorję zakładów zastawniczych, przyczem liczba ich w ciągu dziesięciolecia stosunkowo poważnie wzrosła. W liczbie 17 zakładów komunalnych czynnych w r. 1935 były 4 samodzielne lombardy miejskie i 13 lombardów kas komunalnych.

Mimo swej przewagi liczebnej zakłady miejskie i K. K. O. pozostają w tyle, jeśli chodzi o rozmiary działalności zastawniczej i wielkość funduszów obrotowych.

Świadczy o tem poniższe zestawienie, obejmujące działalność zakładów w latach 1926 — 1933.

---

1) Stanisław Ciosiński: Lombardy komunalne, ich zadania i organizacja. „Oszczędność“, Nr.Nr. 24 z r. 1934, 1 i 2 z r. 1935.

2) Zakłady Zastawnicze (lombardy) 1926 — 1933. Statystyka Polski, zeszyt 34, serja C. Warszawa 1936. Nakładem Głównego Urzędu Statystycznego.

Działalność zakładów zastawniczych w latach 1926 — 1933.

Kategorje zakładów	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1926	1933
	Liczba pożyczek udzielonych w tysiącach								w odsetkach	
Ogółem .	329	439	439	466	517	512	521	569	100,0	100,0
Zakłady miejskie i K. K. O. — razem	142	184	181	198	209	226	238	294	43,2	51,7
Zakłady miejskie	64	105	103	111	116	123	124	135	19,5	23,7
„ K. K. O.	78	79	78	87	[illegible]3	103	114	159	23,7	28,2
Zakłady prywatne i inne	187	255	258	268	308	286	283	275	56,8	48,3
	Kwoty pożyczek udzielonych w miljonach złotych								w odsetkach	
Ogółem .	26,1	37,4	43,6	52,9	50,7	41,6	33,7	32,1	100,0	100,0
Zakłady miejskie i K. K. O. — razem	8,0	10,9	13,3	16,6	16,1	14,0	11,9	13 1	30,7	40,8
Zakłady miejskie	3,2	5,2	6,1	7,0	6,0	4,8	4,2	4,0	12,3	12,5
„ K. K. O.	4,8	5,7	7,2	9,6	10,1	9,2	7,7	9,1	18,4	28,3
Zakłady prywatne i inne	18,1	26,5	30,3	36,3	34,6	27,6	21,8	19,0	69,3	59,2

Jak widać, liczba pożyczek udzielonych przez znacznie liczniejszą grupę lombardów miejskich i K. K. O. — dopiero w ostatnim roku przekracza liczbę pożyczek udzielonych przez mniej liczne lombardy prywatne, spółdzielcze i dobroczynne. Jeżeli chodzi o wysokość kwot udzielonych pożyczek, to na lombardy miejskie i K. K. O. przypadało mniej niż $^1/_3$ łącznej wysokości kwot pożyczek udzielonych przez wszystkie lombardy, w r. 1933 kwota pożyczek lombardów miejskich i K. K. O. dosięgła 40,8% ogólnej kwoty pożyczek. Wynika z tego, że w mniej licznej grupie lombardów prywatnych, spółdzielczych i dobroczynnych koncentruje się większa część działalności pożyczkowej. Decydującą przyczyną tego zjawiska jest fakt, że w grupie lombardów prywatnych znajdują się wielkie lombardy akcyjne, z których 2 mieszczą się w Warszawie (z filją w Łodzi), a jeden we Lwowie (z filją w Krakowie) i koncentrują u siebie bardzo poważną liczbę pożyczek. Wśród lombardów miejskich, a zwłaszcza wśród zakładów zastawniczych K. K. O. występują dość licznie niewielkie zakłady przy kasach oszczędności małych miast i miasteczek. Rozmiary działalności tych zakładów są z natury rzeczy ograniczone niewielką liczbą mieszkańców tych miejscowości. Z pośród 17 lombardów miejskich i K. K. O. tylko 5 znajdowało się w większych miastach, (Warszawa, Poznań, Kraków, Lwów, Wilno), liczących ponad 200 tys. mieszkańców.

W latach ostatnich zaznaczył się jednakże poważny wzrost działalności zakładów komunalnych. Liczba pożyczek udzielonych przez lombardy miejskie i K. K. O. w r. 1933 była przeszło dwukrotnie wyższa (o 107%) od liczby pożyczek w r. 1926, łączna wartość pożyczek lombardów miejskich i K. K. O. wzrosła w stosunku do r. 1926 o 63%. Gdy zestawimy te dane z odnośnemi liczbami dla zakładów prywatnych i innych, okaże się, że liczba pożyczek w tych zakładach wzrosła tylko o 47%, łączna wartość pożyczek zaledwie o 5%.

W jeszcze silniejszym stopniu uwydatnia się rozwój zakładów zastawniczych miejskich i K. K. O. przy porównaniu funduszów obrotowych lombardów.

Fundusze obrotowe lombardów (kapitały własne i pożyczone) wynosiły ogółem w r. 1926 — 13,5 milj. zł.; wzrosły do 38,2 milj. zł. w r. 1931, poczem nastąpił pewien spadek do 29,1 milj. zł. w r. 1933. Fundusze obrotowe lombardów miejskich i K. K. O. stanowiły w r. 1926 22% funduszów obrotowych wszystkich lombardów, w r. 1933 już 31%; w okresie lat 1926 — 1933 fundusze lombardów miejskich i K. K. O. wzrosły *trzykrotnie*, podczas gdy fundusze pozostałych lombardów zwiększyły się niespełna dwukrotnie.

Rozpatrując działalność zakładów zastawniczych w latach ostatnich, pamiętać należy, że okres 1930—1933 jest okresem pogłębiania się kryzysu gospodarczego, który wywarł swój wpływ na zakłady zastawnicze, stanowiące źródło drobnych pożyczek o charakterze przeważnie konsumcyjnym. Kryzys gospodarczy, niosący w swych skutkach silne zubożenie szerokich rzesz ludności, z natury rzeczy wpłynął na zwiększenie się zapotrzebowania na kredyt zastawniczy. To też okres ten cechuje bardzo silny wzrost liczbowy pożyczek udzielonych. Równocześnie jednak ogólna kwota pożyczek spada i to stosunkowo poważnie. Tak więc, gdy ogólna liczba udzielonych pożyczek wzrosła od r. 1929 o 22%, kwota pożyczek spadła w tym okresie o 39%. Oznacza to, że wysokość pojedyńczej pożyczki uległa w okresie kryzysu poważnemu zmniejszeniu.

Świadczą o tem poniższe liczby:

Przeciętna wysokość pożyczek.

	1929	1933
	w złotych	
Ogółem	113,5	56,4
Zakłady miejskie	63,0	30,0
„ *K. K. O.*	111,4	57,5
„ dobroczynne	50,7	35,8
„ spółdzielcze	42,9	28,0
„ akcyjne	162,3	76,3
„ inne	55,4	40,9

Wysokość pożyczek spadła w latach kryzysu przeciętnie o połowę. Zjawisko to, niewątpliwie bardzo charakterystyczne, wywołane zostało przedewszystkiem powszechnym spadkiem cen, zwłaszcza

zaś cen kosztowności, będących głównym przedmiotem zastawu w lombardach. Spadek wartości przedmiotów zastawniczych pociągnął za sobą oczywiście obniżenie kwot pożyczek. W rezultacie w okresie kryzysu wzrasta liczba osób korzystających z kredytu i liczba pożyczek udzielanych przez lombardy, zmniejsza się natomiast wysokość pożyczki.

Drugą charakterystyczną cechą tego okresu jest wzrost odsetek pożyczek umorzonych w drodze licytacji, wskutek niewykupienia zastawów w terminie. Odsetek zastawów zlicytowanych wynosił w r. 1929 — 3,4% liczby pożyczek udzielanych, w r. 1933 wzrósł do 6,2%; warto przytem zaznaczyć, że odsetek zastawów zlicytowanych w lombardach miejskich i K. K. O. był niższy i wynosił w r. 1929 — 3,2% a w r. 1933 — 5,2%.

Kryzys gospodarczy wpłynął ujemnie na dochodowość zakładów zastawniczych. Świadczą o tem kwoty zysków i strat wykazywanych przez lombardy. Dla porównania zestawiamy dane za r. 1926 i lata 1929 — 1933.

Zyski i straty zakładów zastawniczych.

Kategorje zakładów	1926		1929		1930		1931		1932		1933	
	Liczba zakładów	Kwota w tys. zł.	Liczba zakładów	Kwota w tys. zł.	Liczba zakładów	Kwota w tys. zł.	Liczba zakładów	Kwota w tys. zł.	Liczba zakładów	Kwota w tys. zł	Liczba zakładów	Kwota w tys. zł.
	Z Y S K I											
Ogółem .	18	646	22	1.068	21	1.292	21	1.159	20	808	17	371
Zakłady miejskie i K. K. O.	11	134	12	76	12	59	12	55	12	43	12	22
Zakłady prywatne i inne	7	512	10	992	9	1.233	9	1.104	8	765	5	349
	S T R A T Y											
Ogółem .	3	23	3	20	3	17	2	105	3	56	6	180
Zakłady miejskie i K. K. O.	2	22	2	19	2	16	1	11	1	43	3	44
Zakłady prywatne i inne	1	1	1	1	1	1	1	94	2	13	3	136

Kwota zysków do r. 1930 wykazuje wzrost — pierwsze lata kryzysu przynoszą więc ze wzrostem liczby pożyczek wzrost dochodowości zakładów. Dopiero ze zwiększeniem się liczby pożyczek licytowanych i silnym spadkiem kwot pożyczek nastąpił wzrost kosztów własnych pożyczek i pogorszenie się dochodowości. W r. 1933 już tylko 17 zakładów zamknęło bilans zyskiem, 6 zaś stratą.

Przeważna część zysków zakładów przypada na lombardy prywatne, zakłady miejskie i K. K. O. wykazują minimalne zyski, wynoszące w sumie zaledwie kilka procent ogólnej kwoty zysków. Wynika to oczywiście z charakteru lombardów komunalnych, które nie są i nie powinny być przedsiębiorstwami obliczonemi na osiągnięcie jaknajwiększego zysku.

Zakłady miejskie i K. K. O. (obok lombardów dobroczynnych) mają raczej charakter społeczny i zadaniem ich jest dostarczanie drobnych pożyczek rzeszom niezamożnej ludności i ochrona tej ludności przed wyzyskiem, o który tak łatwo w dziedzinie drobnego kredytu, zwłaszcza w latach kryzysu.

Działalność pożyczkową lombardów miejskich i K. K. O. oraz lombardów dobroczynnych dobrze charakteryzują poniższe liczby, ujmujące liczbę pożyczek udzielonych przez lombardy miejskie, K. K. O. i dobroczynne według wysokości kwoty pożyczkowej w zestawieniu z odnośnemi liczbami dla zakładów prywatnych:

Pożyczki udzielone według wysokości kwoty pożyczkowej.

1933

Kategorje zakładów	Pożyczki			
	Ogółem	do 50 zł.	51 do 100 zł.	ponad 100 zł.
	w odsetkach			
Zakłady miejskie i K. K .O.	100	77	13	10
Zakłady dobroczynne	100	93	4	3
Zakłady prywatne	1C0	67	18	15

Jak widać, odsetek pożyczek drobnych do 50 zł. jest w zakładach miejskich, K. K. O. i dobroczynnych wyższy, niż w zakładach prywatnych. Z tabliczki „Przeciętna wysokość pożyczki“ wnika, że średnia wysokość pożyczki w tych kategorjach zakładów jest niższa od średniej dla zakładów akcyjnych. A zatem w zakładach miejskich i K .K. O. skupiają się przedewszystkiem pożyczki drobne. Liczby te silniej jeszcze podkreślają charakter lombardów miejskich i lombardów K. K. O. jako źródła pomocy dla warstw niezamożnych.

Dlatego też rozwój lombardów komunalnych w latach ostatnich uznać należy z punktu widzenia

zadań opieki społecznej za zjawisko dodatnie. Należy jednak stwierdzić, że mimo powstania kilku nowych placówek tego typu, sieć lombardów miejskich i K. K. O. jest jeszcze zbyt mało rozwinięta: istnieją w tej chwili tylko 4 lombardy miejskie, z pośród zaś 363 komunalnych kas oszczędności, czynnych w dn. 31.XII.1935 tylko 13 prowadziło zakład zastawniczy.

—*s*.—

Oszczędnośc w Japonji *)

Japonja stanowi rzadki w dziejach świata wypadek gwałtownego niemal rozwoju gospodarczego kraju, który na gruzach ustroju feudalnego rozwinął nowoczesny ustrój kapitalistyczno - przemysłowy. Nie mniejszą żywotność wykazał naród japoński w dziedzinie oszczędności, mimo ciężkich warunków materjalnych szerokich warstw ludności japońskiej. Należy bowiem pamiętać, że Japonja — to kraj o bardzo gęstem zaludnieniu (176 mieszkańców na 1 km²) i o bardzo niskich płacach, podlegających minimalnym wahaniom bez względu na kryzys, kształtowanie się poziomu kosztów utrzymania i dewaluację pieniądza.

Przeciętna płaca dzienna wynosiła nominalnie w yenach (yen = ok. 0,92 fr. szw.):

Rok	mężczyzn	kobiet
1926	2,35	0,96
1929	2,61	0,97
1931	2,43	0,82
1933	2,54	0,74

Z danych urzędowych zaś wynika, że wahania kosztów utrzymania i płace w latach 1926 — 33 kształtowały się wprawdzie korzystnie dla ludności robotniczej, jednakże na niekorzyść ludności rolniczej, która liczy 14 miljonów osób. Siła kupna jej zmniejszyła się poważnie. Należy również pamiętać o kryzysach walutowych, które odbiły się ujemnie na walucie japońskiej: oderwana od parytetu złotego w 1917 r., odzyskała go dopiero w 1930, by znowu stać się pieniądzem o chwiejnej wartości od 13 grudnia 1931 r.

Mimo tych trudności oszczędność w Japonji rozwija się doskonale. Obecnie na 1 mieszkańca przypada wkładów 72,5 yenów t. j. 66,5 franków szwajcarskich), gdy w 1904 wypadało tylko 8 yenów; przeciętny wkład wynosi ok. 93 yeny, a na 100 mieszkańców 78 posiada książeczki oszczędności.

Zbieraniem oszczędności zajmują się w Japonji instytucje zbliżone do z w y k ł y c h k a s o s z c z ę d n o ś c i oraz p o c z t o w a k a s a o s z c z ę d n o ś c i.

Jeśli chodzi o pierwsze, to należy stwierdzić, że właściwych kas oszczędności (komunalnych czy państwowych) w Japonji niema. Kasy tamtejsze istnieją w formie spółek akcyjnych o kapitale conajmniej ½ miljona yenów. Przyjmują one wkłady oszczędnościowe na procent składany, lokując je przeważnie w papierach publicznych. Są to pewnego rodzaju banki oszczędności. Instytucyj takich jest obecnie w Japonji około 80 z 465 oddziałami. Oparte są zasadniczo na prawie z 1890 i 1921 r., znowelizowanem w r. 1931.

Założenie „kasy“ oszczędności wymaga zezwolenia ministra skarbu. Dyrekcja Kasy odpowiada nieograniczenie zarówno wobec akcjonarjuszów jak i wkładców. Kasy przyjmują wkłady trzech rodzajów:

a) wkłady oszczędnościowe z w y k ł e nawet poniżej 10 yenów,

b) wkłady w i ą z a n e terminem wypowiedzenia, przeważnie 6 miesięcznym,

c) wkłady p e r j o d y c z n e (t. zw. *terminable deposits“)*, przy których wkładca, wpłacając regularnie co miesiąc lub kwartał pewną określoną sumę, otrzymuje po upływie oznaczonego czasu umówioną zgóry sumę pieniędzy.

Operacje czynne tych Kas zostały ściśle określone ustawą z 1921 r., która — mówiąc nawiasem — przyczyniła się do gwałtownego zmniejszenia liczby Kas. Polegają one głównie na nabywaniu papierów publicznych, akcyj i obligacyj towarzystw przemysłowych, na udzielaniu pożyczek pod zastaw książeczek, pod zastaw „terminable deposits“, na udzielaniu pożyczek hipotecznych i komunalnych. Tytułem gwarancji wkładów Kasy zobowiązane są złożyć w ministerstwie skarbu papiery publiczne na sumę wynoszącą przynajmniej $^1/_3$ sumy wkładów.

Kasy zrzeszone są w Związku ogólno - krajowym.

Dane statystyczne Kas są dość skąpe. W każdym razie możemy stwierdzić, że suma wkładów w 1925 wynosiła 783 milj. yenów, w 1930 — 1.489 milj., a w 1934 już 1.913 milj. yenów. Liczba wkładców w marcu 1930 wynosiła 10.127.234, a w rok później 9.882.463 osób.

Obok tych Kas czy banków oszczędnościowych b. poważną rolę odgrywa w Japonji w dziedzinie zbierania drobnych kapitałów P o c z t o w a K a s a O s z c z ę d n o ś c i. Należy ona do najstarszych pocztowych kas oszczędności na świecie; założona została dekretem cesarskim w 1874 w Tokio na wzór pocztowej kasy angielskiej. Jest więc starsza o 7 lat od Kasy francuskiej.

Ustawa z 1882 zezwoliła przyjmować wkłady na rachunek Kasy wszystkim niemal urzędom pocztowym. Nadzór nad Kasą, wykonywany pierwotnie przez ministra skarbu oraz rolnictwa i handlu, przeszedł w 1920 r. na ministerstwo komunikacji. Obecnie ok. 11.000 urzędów pocztowych prowadzi operacje oszczędnościowe.

Dolna granica wkładu nie może być niższa od 10 yenów, górna zas nie może przekraczać dla wkładów zwykłych 2.000 yenów. Jedna osoba może posiadać na swe nazwisko tylko 1 książeczkę. System wpłat drobnych za pomocą znaczków pocztowych

*) Wiadomości poniższe oparte są na artykule Pierre‘a de la Touanne (Le Journal des Caisses d‘Epargne, Nr. 2, 1936) oraz informacjach zawartych w monografji „Les Caisses d‘Epargne dans le Monde, str. 227 i nast., Wyd. Institut International de l‘Epargne.

obecnie jest zawieszony. Można natomiast wpłacać wkłady w obligacjach departamentalnych i miejskich. Poza tem Kasa kupuje i sprzedaje na rachunek wkładców obligacje pożyczek państwowych i innych, określonych zarządzeniami ministerstwa.

Zebrane fundusze Kasa lokuje w rentach państwowych lub innych walorach pupilarnych oraz w pożyczkach dla samorządów i innych związków publicznych.

Pocztowa Kasa Oszczędności wspaniale się rozwija i obecnie przeszło połowa ludności stanowi jej klientelę, jak to widzimy z poniższego zestawienia:

Rok	L. wkładców	Suma wkładów (w tys. yen)
1875	1.843	15
1900	1.883.262	24.015
1910	11.017.538	161.027
1920	23.781.640	843.004
1930	38.090.496	2.349.315
1933	40.965.790	2.797.551
1934	43.056.874	2.949.901

Jeżeli chodzi o zawodowy podział wkładców, to wchodzą tu wszelkie zawody. Tak np. w końcu roku skarbowego 1932/33 było:

Zawód	L. książeczek	Przeciętny wkład na 1 książ. w yenach
Rolnictwo	6.688.303	71
Przemysł	401.675	65
Rzemiosło	3.648.048	72
Handel	3.346.284	106
Transport i komunikac.	1.127.938	76
Urzęd. i zawody wolne	2.335.204	115
Służba domowa	451.885	55
Inne zawody	369.217	78
Niepracujący	6.165.623	110
Uczniowie i studenci	5.474.355	54
Nauczyciele i duchow.	365.160	184
Zawody nieokreślone	4.646.659	24
Razem	35.020:351	76,5

Na uwagę zasługuje duży udział rolnictwa (18,9%) i młodzieży szkolnej (15,6%). Ciekawy jest również znaczny udział kobiet oszczędzających: liczba ich wynosiła 14 miljonów, a mężczyzn 21 miljonów. Przeciętna wysokość wkładu rośnie wraz z wiekiem wkładcy, i tak np. w wieku 10 — 14 lat przeciętna 42,9 yenów, w wieku 25 — 29 przeciętna 65,9, 35 — 39 przeciętna 94,5, 45 — 49 przeciętna 154,2 i 55 — 59 przeciętna 157,0 yenów.

Ogółem w obu typach Kas oszczędza w Japonji około 53 miljon. wkładców, a suma ich oszczędności wynosiła 4.863 milj. yenów. W odniesieniu do liczby ludności wypada, że na 100 mieszkańców 78 posiada książeczki oszczędnościowe.

Wspomnieć jeszcze należy o propagandzie oszczędności, która dała tak świetne wyniki w kraju Wschodzącego Słońca. Otóż Kasy japońskie stosują w propagandzie metody najbardziej nowoczesne. Posiadają więc filmy specjalnie przeznaczone do propagandy oszczędności, stosują inkasowanie wkładów w mieszkaniach wkładców i rozwijają intensywną akcję wychowawczą wśród młodzieży.

Ten krótki i pobieżny rzut oka na stan i rozwój oszczędności w Japonji jest bardzo charakterystyczny dla żywotności i prężności tego „nowego“ a zarazem tak starożytnego narodu. Opierając się na pracy i oszczędności Japonja współczesna szybko kroczy naprzód w szeregu potężnych narodów, gdzie wywalczyła już sobie jedno z przodujących miejsc.

K. Iwanicka.

Komunikaty Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

1. *Składki członkowskie.*

Biuro Związku przesłało wszystkim zrzeszonym Kasom obliczenie składki członkowskiej na rok 1936. Prosimy wszystkie Kasy o terminowe pokrywanie wysłanych rachunków.

2. *Sprawa kredytów zaliczkowych dla rolnictwa.*

Nawiązując do p. II n/okólnika Nr. 18 z dn. 25 czerwca 1936 r., podajemy poniżej udzielone nam przez Państwowy Bank Rolny informacje w sprawie rozporządzenia kredytu zaliczkowego dla rolników w sezonie 1936/1937 roku. Kredyty te mają być rozprowadzane za pośrednictwem instytucyj lokalnych, między innemi komunalnych kas oszczędności, na zasadach mniej więcej analogicznych, jak w roku poprzednim.

1) Ostateczny termin zwrotu kredytu nie może przekraczać dnia 30 czerwca 1937 r. z tem, że kredyty udzielone w okresie miesięcy lipiec — październik, winny być spłacone do dn. 31 maja 1937 r. Spłata kredytu następować będzie w ratach miesięcznych (maximum 6 rat) zasadniczo w następujących wysokościach: 1-a, 2-ga i 3-cia rata po 20%, 4-ta i 5-ta po 15% oraz 6-ta — 10% udzielonego kredytu.

Dla kredytów udzielonych w okresie lipiec — październik termin pierwszej raty wyznaczony będzie na miesiąc grudzień, a dla kredytów udzielonych po 1 listopadzie termin płatności pierwszej raty zasadniczo wyznaczony będzie nie wcześniej jak w dwa miesiące od daty udzielenia z tem, że termin ostateczny spłaty kredytu nie będzie wybiegał poza 30 czerwca 1937 r. Zatem dla kredytów udzielanych poczynając od grudnia r. b. zmniejszona będzie ilość rat przy równoczesnem powiększeniu ich wysokości.

Rozumie się, że w zależności od terminów płatności kredytu, ustalonych dla Kasy przez Państwowy Bank Rolny, winna Kasa wyznaczyć odpowiednio terminy płatności rat swym pożyczkobiorcom tak, aby miała wystarczającą ilość czasu na zmobilizowa-

nie środków, wystarczających na pokrycie bieżącej raty w Państwowym Banku Rolnym.

2) Wysokość oprocentowania kredytu wraz ze wszystkiemi kosztami, z wyjątkiem kosztów blankietów wekslowych, nie może przekroczyć dla rolnika 3% w stosunku rocznym. Od instytucji natomiast biorącej kredyt — Państwowy Bank Rolny pobierać będzie tytułem oprocentowania 1% w stos. rocznym. Marża zatem na rzecz K. K. O. wynosić będzie 2%.

3) Wysokość kredytu dla poszczególnego rolnika nie może przekraczać zł. 2.000, przyczem jako normę wysokości zaliczki udzielonej rolnikowi ustala się od 100 kgm.: żyta i owsa — zł. 7, jęczmienia — zł. 8, pszenicy — 10 zł., siemienia lnianego — zł. 20. Na grykę, strączkowe, rzepak, rzepik i siemię konopne udzielona zaliczka mieścić się powinna w 50% ceny rynkowej tych płodów.

4) Zabezpieczeniem udzielanego rolnikom kredytu zaliczkowego służyć będą weksle pożyczkobiorcy. Od siebie zaznaczamy, że weksle te winny być całkowicie wypełnione tak co do sumy jak i daty płatności, oraz odpowiadać wymogom p. 7 § 46 dotychczas obowiązujących K. K. O. statutów, t. zn. winny być zaopatrzone w poręke conajmniej dwóch majątkowo odpowiedzialnych osób, dających pełną gwarancję terminowej realizacji kredytu.

Weksle te pozostają w portfelu Kasy i nie mogą być redyskontowane pod osobistą odpowiedzialnością Dyrekcji Kasy.

5) Instytucje zaś rozdzielcze na zabezpieczenie udzielonego im kredytu składać będą Państwowemu Bankowi Rolnemu swe własne weksle, które P. B. R. będzie redyskontował w Banku Polskim. Prócz tych weksli obowiązane są nadsyłać do P. B. R. wykaz rolników, którzy otrzymali pożyczki, z wyszczególnieniem sumy zaliczki oraz ilości i rodzaju związanych zaliczką płodów rolnych.

6) Dłużnik, niezależnie od weksli składa placówce rozdzielczej deklarację, która jednocześnie służy jako podanie o pożyczkę. Zaznaczamy, że deklaracja ta służyć może tylko jako materjał informacyjny; żadnych praw rzeczowych deklaracja taka instytucji wierzycielskiej nie daje.

7) Kredyt zaliczkowy będzie *rozprowadzany na wyłączne ryzyko instytucyj rozdzielczych.* Kasy przeto winny czuwać nad należytem rozprowadzeniem tego kredytu, zwłaszcza że przyznana na ich rzecz minimalna marża procentowa w najlepszym razie pokryje koszty manipulacyjne, bez rekompensaty za delcredere.

O kredyt zaliczkowy winny Kasy zgłaszać się do właściwych oddziałów Państwowego Banku Rolnego za naszem pośrednictwem. Do umotywowanego zgłoszenia dołączyć należy: uchwałę Rady Kasy, upoważniającą Dyrekcję do zaciągania w bieżącym roku kredytów w centralnych instytucjach finansowych (p. k. § 9 statutu K. K. O.), tudzież uchwałę organu stanowiącego związku poręczającego (§ 52 statutu). W braku tych formalności nadsyłane nam przez K. K. O. zgłoszenia pozostaną bez dalszego biegu.

Wyjaśniamy w końcu, że jeśli chodzi o kredyty pod rejestrowy zastaw zboża, Państwowy Bank Rolny obecnie instytucjom kredytowym kredytów tych nie udziela.

3. *Przyjmowanie akceptów Banku Akceptacyjnego przez Z. U. S.*

Bank Akceptacyjny pismem z dnia 1 lipca r. b. powiadamia nas i prosi o podanie Kasom do wiadomości, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wraz z Oddziałami uzyskał przewidziane w § 4 pkt. 3 regulaminu kredytowego Banku Akceptacyjnego uprawnienia do przyjmowania akceptów tegoż Banku pod warunkiem, że przed przyjęciem akceptów odnośny Oddział Z. U. S. potwierdzi warunki, dotyczące obrotu temi akceptami.

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszono w Dzienniku Ustaw w miesiącu czerwcu 1936 r.

Dz. ust. Nr. 45

poz. 331. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 28 maja 1936 r. o zmianie regulaminu wyborczego do rad miejskich;

poz. 333. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 6 czerwca 1936 r. o zmianie taksy dla pisarzy hipotecznych;

poz. 334. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 10 czerwca 1936 r. o stroju urzędowym komorników sądowych;

poz. 335. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 17 kwietnia 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 15 lipca 1927 r. o izbach przemysłowo - handlowych;

poz. 336. Obwieszczenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 9 maja 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 10 czerwca 1927 r. o Państwowym Zakładzie Higjeny.

Dz. Ust. Nr. 46,

poz. 337. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 30 maja 1936 r. w sprawie wykonania art. 5 ust. (1) dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 13 stycznia 1936 r. o zaopatrzeniu osób szczególnie zasłużonych w walkach o niepodległość Państwa Polskiego;

poz. 339. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dn. 30 maja 1936 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku przemysłowym.

Dz. ust. Nr. 47,

poz. 344. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 8 czerwca 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o zmianie podziału dodatków komunalnych do podatku gruntowego pomiędzy poszczególne rodzaje Związków Samorządowych.

Dz. Ust. Nr. 48,

poz. 348. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 19 czerwca 1936 r. o zmianie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 27.II.1934 w sprawie kwalifikacji sekretarzy gminnych;

poz. 349. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dn. 19 czerwca 1936 r. w sprawie pisania podań przez delegatów powiatowych biur finansowo-rolnych.

Dz. Ust. Nr. 49,

poz. 358. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 27 czerwca 1936 r. wydane w porozumineiu z Ministrem Poczt i Telegrafów o sporządzaniu przez urzędy i agencje pocztowe protestów weksli.

Kronika Krajowa

V Zjazd delegatów K. K. O. Wielkopolski i Pomorza.

W dniach 10 i 11 lipca odbył się w Gdyni V Ogólny Zjazd delegatów K. K. O. województw poznańskiego i pomorskiego, z okazji jubileuszu 10-lecia Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Gdyni. Zjazd poprzedziło nabożeństwo odprawione przez ks. kanonika Turzyńskiego, poczem w sali Hotelu Centralnego odbyły się obrady.

Obradom przewodniczył prezes Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu i prezydent m. Bydgoszczy p. L. Barciszewski. W obradach wzięli udział, poza władzami Związku z dyr. p. Adamczewskim i delegatami K. K. O., komisarz Rządu p. Sokół, przedstawiciel Min. Skarbu p. Szułdrzyński, dyr. Urzędu Morskiego p. Łęgowski, naczelnik wydziału samorząd. urzędu wojew. Poznańskiego p. Trzciński, dyr. Związku K. K. O. w Warszawie p. Rożkowski, przedstawiciele Banku Polskiego i banków państwowych i inni.

Tematem obrad były sprawy następujące:

a) referat sprawozdawczy p. Dyr. Adamczewskiego,

b) przemówienie z okazji jubileuszu K. K. O. m. Gdyni p. Dyr. Fr. Linkego,

c) przemówienie p. Ligockiego o rozwoju Gdyni i Targach Gdyńskich,

d) referat p. Macholza o nowem prawie wekslowem i czekowem,

e) referat p. Dr. Witkowskiego o akcji oddłużeniowej w rolnictwie i samorządach w związku z K. K. O.,

f) referat p. Kubiaczyka o ograniczeniach dewizowych w zastosowaniu do K. K. O.

Zjazd urozmaicony był zwiedzaniem portu gdyńskiego, Targów Gdyńskich i miasta. Uczestnicy wzięli również udział we wspólnym obiedzie, wydanym przez Kasę m. Gdyni i Komunalny Bank Kredytowy.

Jednocześnie odbyła się uroczystość poświęcenia nowego gmachu Kasy Gdyńskiej, celebrowana przez ks. kanonika Turzyńskiego, zakończona wspólną fotografją.

Akcja konwersyjna Banku Akceptacyjnego.

Jak wynika z danych Gł. U. St., akcja konwersji kredytów rolniczych za pośrednictwem Banku Akceptacyjnego w ostatnich mieisącach rozwija się w tempie powolniejszem. W ciągu kwietnia i maja b. r. Komitet konwersyjny zatwierdził 8.429 układów na sumę 12.639 tys. zł.

Od początku działalności Komitet zatwierdził ogółem 356.617 układów na sumę 358.877 tys. złotych. Z pośród tej sumy przypada na:

	L. układów	Suma w tys. zł.
Banki państwowe	60.446	84.779
Banki prywatne	9.894	52.240
K. K. O. (z 2 niekomun.)	58.165	70.052
Spółdz. kredytowe	60.861	69.789
Centr. Kasa Sp. Rol.	152.154	56.239
Centrale finansowe (wraz z bank. komun.)	13.735	17.593
Centrale gospodarcze	1.362	8.185

Kredyt krótkoterminowy.

Ogłoszone na dz. 31.III.1936 r. dane G. U. S. o stanie kredytów krótkoterminowych w Polsce, wykazują dalsze zmniejszenie się sumy ogólnej kredytów z 2835,9 milj. zł. na 31.XII.1935 do sumy zł. 2.631,6 milj. zł. na dz. 31.III.1936 r. Szczególnie poważne zmniejszenie wykazują kredyty Banku Polskiego, gdyż około 69 milj. zł. oraz kredyty spółdzielni kredytowych około 79 milj. zł. Inne instytucje kredytowe nie wykazują większych zmian. Z pośród instytucyj kredytowych w bankach prywatnych zaznacza się dalszy wzrost kredytów krótkoterminowych o około 13 milj. zł., także wzrosły kredyty P. K. O. o około 3 milj. zł.

W porównaniu ze stanem w dn. 31.XII.1935 r. instytucje kredytowe i oszczędnościowe wykazują następujące zmiany w dziedzinie kredytów krótkoterminowych:

(w milj. zł.)

Instytucje	31.XII 1935 r.	31.III 1936 r.
Bank Polski	866.3	735.7
Bank Gospodarstwa Krajowego .	265.6	263.8
Państwowy Bank Rolny . . .	248.5	238 5
Banki Komunalne	40.2	37.5
Banki prywatne i większe domy bankowe	710.7	723.3
Oddziały banków zagranicznych	95.7	92.6
Bank P. K. O.	0.8	2.3
P. K. O.	33.3	37 0
K. K. O.	438 2	432.3
Spółdzielnie kredytowe	521.8	442.4
Centralna Kasa Spółek Rolnicz.	20.9	16.6
Ginne Kasy poż. oszczędn. . .	.	.
Razem .	2.835.9	2.631.6

Ciężary publiczne a dochód społeczny.

Bardzo ciekawe rozważania na ten temat ogłosił niedawno Ludwik Landau w „Pracach Instytutu Badania Konjunktur i Cen". Porównuje on obciążenie z r. 1929-30 z obciążeniem z r. 1933-34, gdyż późniejsze dane nie są jeszcze całkowicie opracowane. Okazuje się więc, że ogólne wydatki na administrację publiczną, państwową i samorządową, zmniejszyły się w tym okresie z 3.21 miljarda zł. na 2.29 miljarda zł. W tymże okresie wydatki na inwestycje publiczne zmniejszyły się trzykrotnie, natomiast wdatki na działalność bieżącą zmniejszyły się zaledwie o 25%. Tak więc oszczędności w budżetach publicznych dokonane zostały przedewszystkiem kosztem zaprzestania inwestycji.

Mimo to, w stosunku do dochodu społecznego koszty administracji uległy zwiększeniu. Dochód bowiem społeczny w tymże okresie spadł z 28.3 miljarda zł. na 15.5 miljarda zł. To też odsetek, jaki stanowi koszt działalności administracji publicznej, zwiększył się z 11.3 na 14.8, chociaż udział inwestycji i tu wykazuje spadek z 1.6 na 0.9%. Jeśli chodzi o poszczególne części wydatków bieżących, to przedewszystkiem w stosunku do dochodu społecznego zwiększył się ze względów zrozumiałych wydatek na wojsko, stanowił on bowiem 2.9, obecnie stanowi 4.6% Podatki bezpośrednie w omawianym okresie zmniejszyły się z 3.5 miljarda zł. na 2.3 miljarda zł., to znaczy wykazują spadek o 35%. Największy spadek wykazuje podatek przemysłowy z 0.53 miljarda zł. na 0.27 miljarda zł., a jak oblicza to Landau — o 49% oraz podatek dochodowy z 0.46 miljardów zł. na 0.26 miljardów zł., t. zn. o 43%. Natomiast mniejszy już znacznie spadek wykazują podatki pośrednie, cła i monopole, gdyż wynosiły one 1.53, obecnie zaś wynoszą 0.98 miljarda zł., t. zn. wykazują spadek o 36%.

Tak znaczne zmniejszenie się wpływów podatkowych nie oznacza jednak bynajmniej zmniejszenia się ciężaru podatkowego w stosunku do dochodu społecznego. W r. 1929-30 bowiem 12.4% dochodu społecznego szło na podatki, obecnie idzie na ten cel 14.7%.

Dwie najpotężniejsze organizacje młodzieży.

Niedawno ukazały się sprawozdania 2 największych organizacyj młodzieży w Polsce: Katolickich Związków Młodzieży i Związku Harcerstwa Polskiego, z działalności w r. 1935.

Pierwsza z nich stanowi właściwie 2 równorzędne Związki, mianowicie: Katolicki Związek Młodzieży Męskiej (KZMM) i Katolicki Związek Młodzieży Żeńskiej (KZMŻ). Oba Związki, mające swoją siedzibę w Poznaniu, objęły od r. 1926 swoją działalnością organizacyjną obszar całego kraju. Do Katol. Zw. Mł. Męskiej należy 20 stowarzyszeń, działających na terenie 20 diecezyj rzymsko - katolickich w Polsce. Do Katol. Zw. Mł. żeńskiej należy również 20 stowarzyszeń diecezjalnych. Oba Związki wschodzą w skład akcji katolickiej.

W dniu 31.XII.35 istniały w Polsce 4.553 oddziały Katolickich Stowarzyszeń Młodzieży Męskiej (oddziały są komórkami parafjalnemi) ze 134.295 członkami oraz 5.280 oddziałów Kat. Stowarzyszeń Mł. żeńskiej, skupiających 149.785 członkiń. Do tych oddziałów wchodzi młodzież wszystkich stanów, a zwłaszcza młodzież pozaszkolna, której w obu Związkach jest razem 284 tysiące.

Jeżeli do tej liczby członków zwyczajnych dodać liczbę członków nadzwyczajnych (wspierających, współpracujących i t. d.), która wynosi w obu Związkach 28.104), to stwierdzimy, że w obu katolickich organizacjach młodzieży pracowało w r. ub. 312.184. Katolickie Związki Młodzieży są więc najpotężniejszą organizacją młodzieży w Polsce.

Związek Harcerstwa Polskiego (Z. H. P.) liczył w dniu 31.XII.1935 r. 103.471 druhów i 62.429 druhen. Razem więc organizacje harcerzy i harcerek liczyły 165.900 członków w kraju, a nadto blisko 7.000 harcerzy i 25.665 harcerek polskich w kilkunastu krajach zagranicą. Należy zaznaczyć, że liczba polskich harcerzy na emigracji wynosi blisko 100 tys. młodzieży. Przeciwieństwie do K. Z. M. M. i Ż. harcerstwo obejmuje młodzież szkolną.

Przytaczamy ten szereg cyfr, aby jeszcze raz wskazać na ogromne pole, jakie stoi przed propagandą naszych K. K. O. na terenie samej młodzieży zorganizowanej i to tylko w 2 organizacjach ideowo-wychowawczych. Warto nawiązać bliższy kontakt z temi organizacjami i wziąć się do intensywnej propagandy wśród tych 450 tys. młodzieży zorganizowanej. Jeśli K K. O. tego nie zrobią, to zrobi to (a częściowo już robi) kto inny.

Wiadomości zagraniczne

Z walnego zebrania Związku kas jugosłowiańskich.

Wkońcu maja odbyło się w Lublanie doroczne walne zebranie Związku Kas Oszczędności Królestwa Jugosławji.

Przedłożone sprawozdanie za rok 1935 stwierdza, że w przeciwieństwie do innych państw, gdzie oszczędność rozwija się pomyślnie, w Jugosławji wzrasta ona tylko w niektórych instytucjach pieniężnych państwowych, które korzystają z licznych przywilejów, oraz w tych instytucjach niepaństwowych, na których nie odbiła się ochrona prawna rolnictwa. Pozostałe instytucje, a przede wszystkiem Kasy oszczędności w Sławonji i Dalmacji, które rządzą się jeszcze prawem austrjackiem z 1844 r. odczuwają bardzo silnie ochronę finansową rolnictwa, są one bowiem najwięcej zaangażowane w kredytach rolnych. Kasy oszczędności pozostałych banowin, udzielające kredytów głównie rzemieślnikom, kupcom i ludności miejskiej, rozwijają się lepiej.

Załączona do sprawozdania statystyka obrazuje tę różnicę położenia Kas oszczędności, wskazując zarazem na różnice w ich polityce kredytowej. Wynika np. jasno, że Kasy oszczędności „regulatywne" (t. zn. w Sławonji i Dalmacji) mają duże trudności z upłynnieniem papierów publicznych, emitowanych przed i w czasie wojny, nie mówiąc już o zamrożeniu swych należności rolniczych.

Sprawozdanie podkreśla wysiłki Związku, zmierzające do poprawy sytuacji Kas, prace propagandowe, starania o wydanie jednolitego prawa o Kasach, walkę z projektem o przymusowem zrzeszeniu kas oszczędności i banków, a w zakończeniu wspomina o stosunkach Związku z organizacjami zagranicznemi i Instytutem Międzynarowym Oszczędności.

Konkurs fotograficzny.

Stowarzyszenie propagandy oszczędności i przezorności w Medjolanie zorganizowało konkurs fotograficzny na tematy związane z oszczędnością i przezornością W konkursie mogą uczestniczyć fotografowie amatorzy i zawodowi. Jako nagrody wyznaczono: nagroda pierwsza 500 lirów i 6 nagród po 100 lirów.

Oszczędność przymusowa w Kolumbji.

W Kolumbji uchwalono świeżo ustawę wprowadzającą oszczędność przymusową. Ustawa ma wejść w życie z dniem 1 stycznia 1937, po uzyskaniu aprobaty prezydenta Republiki.

Przymusem oszczędzania objęci będą wszyscy pracownicy i robotnicy, mający obywatelstwo kolumbijskie i pracujący na obszarze kraju.

Zarządzanie oszczędnością przymusową należeć będzie do specjalnego wydziału przy Kolumbijskiej Kasie Oszczędności. Kierować wydziałem będzie dyrekcja Kasy, do której wejdą 4 dodatkowi członkowie: minister przemysłu i pracy, przedstawiciel pracowników umysłowych i 2 przedstawicieli robotników, wybierani przez odnośne związki zawodowe, a mianowani przez rząd.

Wydział będzie posiadać organy lokalne w powiatach i gminach miejskich.

Kasa ma prawo przejąć istniejące dotychczas instytucje opieki społecznej i emerytur, zarówno publiczne jak prywatne, o ile działalność ich wchodzi w zakres działalności Kasy.

Środki nowa instytucja czerpać będzie: a) ze „składek indywidualnych", t. j. wkładek pracowników i robotników, które będą wynosić do 3% płac i będą wpracane do Kasy w drodze potrąceń; b) ze „składek zbiorowych" czyli wkładek pracowników w wysokości do 2% płacy.

Koszty organizacyjne nowego Wydziału pokrywać będzie państwo.

Świadczenia Kasy na rzecz pracowników i robotników będą następujące: a) udzielanie pomocy finansowej w formie pożyczek; b) likwidowanie w określonych statutem przypadkach rachunków oszczędnościowych; c) pośrednictwo w wykonywaniu ubezpieczeń społecznych od wypadków przy pracy, od chorób, kalectwa, starości i na wypadek śmierci; d) stworzenie bezpośrednio lub za pośrednictwem towarzystw ubezpieczeniowych funduszu gwarancyj indywidualnych dla pracowników, których zawód związany jest z odpowiedzialnością finansową; e) budowa tanich mieszkań dla pracowników i robotników.

STATYSTYKA

Wkłady w instytucjach kredytowych i oszczędnościowych

Miljony złotych. 31.XII 1929 — 1395. 31.III 1936

Instytucje Rodzaje wkładów	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	31.III 1936
Ogółem	**3 002,3**	**3 035,7**	**2 651,6**	**2 690,7**	**2 720,3**	**2 984,9**	**3 007,6[e]**	**2 937,8[e]**
Bank Polski	**446,5**	**189,1**	**196,1**	**208,6**	**239,4**	**216,6**	**187,5**	**134,0**
Rachunki żyrowe	446,5	189,1	196,1	208,6	239,4	216,6	187,5	134,0
w tem kas państwowych	269,1	26,6	5,6	12,2	14,9	29,0	1,2	1,1
Bank Gospodarstwa Krajowego . .	**247,2**	**220,5**	**232,8**	**255,9**	**223,5**	**300,2**	**275,2**	**259,0**
Wkłady terminowe	116,0	103,7	98,0	97,2	67,1	91,6	83,9	85,6
„ à vista	107,3	81,8	88,4	105,7	101,4	145,1	133,0	115,4
„ na książ. oszcz.	23,9	35,0	46,4	53,0	55,0	63,5	58,3	58,0
Państwowy Bank Rolny	**68,1**	**67,5**	**60,1**	**60,2**	**95,0**	**109,6**	**107,6**	**102,3**
Wkłady terminowe	24,8	29,6	32,4	3[illegible],5	58,5	64,5	59,4	65,1
„ à vista	40,8	37,1	26,4	26,4	34,7	42,6	45,5	34,3
„ na książ. oszcz.	2,5	0,8	1,3	1,3	1,8	2,5	2,7	2,9
Banki komunalne[a]	**30,9**	**35,7**	**29,4**	**30,6**	**31,5**	**40,1**	**38,9**	**39,6**
Wkłady terminowe	19,3	17,8	13,7	11,4	12,4	16,5	15,7	16,5
„ à vista	6,4	7,0	7,7	9,3	9,8	8,2	10,0	8,6
„ na książ. wkład. i asygn. kas.	—	—	0,1	0,3	0,3	0,6	1,1	2,0
Salda kredytowe rach. bieżących . .	5,2	10,9	7,9	9,6	9,0	14,8	12,1	12,5
Banki prywatne i większe domy bankowe[b]	**958,6**	**1 019,2**	**608,9**	**511,8**	**446,2**	**454,5**	**460,3**	**455,6**
Wkłady terminowe	364,0	381,3	214,5	182,0	124,9	126,3	114,1	114,6
„ à vista	245,9	221,3	144,4	121,0	119,8	127,3	127,1	126,4
„ na książ. wkład. i asygn. kas.	122,2	173,9	81,6	75,8	67,4	81,0	94,2	96,1
Salda kredytowe rach. bieżących . .	226,5	242,7	168,4	133,0	134,1	119,9	124,9	118,5
Oddziały banków zagranicznych .	**78,9**	**72,5**	**55,3**	**52,1**	**54,2**	**47,8**	**46,7**	**48,0**
Wkłady terminowe	24,3	23,8	8,4	8,9	6,6	9,8	10,5	11,7
„ à vista	9,4	13,5	11,6	12,4	7,8	11,3	12,0	11,8
„ na książ. wkład. i asygn. kas.	7,3	6,9	3,9	—	—	—	—	—
Salda kredytowe rach. bieżących . .	37,9	28,3	31,4	30,8	39,8	26,7	24,2	24,5
Bank P. K. O.	—	—	**2,3**	**3,4**	**8,5**	**20,8**	**36,8**	**38,9**
Wkłady terminowe	—	—	0,3	0,6	1,0	2,9	3,1	3,5
„ à vista	—	—	—	—	5,9	13,6	31,4	31,6
„ na książ. oszcz.	—	—	1,8	2,6	—	—	—	—
Salda kredytowe rach. bieżących . .	—	—	0,2	0,2	1,6	4,3	2,3	3,8
Pocztowa Kasa Oszczędności . . .	**383,6**	**431,3**	**509,9**	**622,8**	**713,5**	**858,1**	**881,7**	**861,0**
Wkłady na książ. oszcz.	173,0	253,7	332,2	444,8	506,5	624,4	679,3	689,1
„ czekowe	210,6	177,6	177,7	178,0	207,0	233,7	202,4	171,9
Komunalne Kasy Oszczędności[c] . .	**441,7**	**582,3**	**603,0**	**627,9**	**614,6**	**664,6**	**711,3**	**736,4**
Wkłady na książ. oszcz.	396,8	535,2	558,5	582,5	570,6	612,1	651,3	668,6
„ na rach. bież. czek. i żyrow.	44,9	47,1	44,5	45,4	44,0	52,5	60,0	67,8
Gminne kasy pożycz.-oszczęd. . .	**3,9**	**6,0**	**7,3**	**7,5**	**7,5**	**7,6**	.	.
Spółdzielnie kredytowe[d]	**339,4**	**406,1**	**342,2**	**306,5**	**282,5**	**259,8**	**255,2**	**256,2**
Centralna Kasa Spółek Rolniczych .	**3,5**	**5,5**	**4,3**	**3,4**	**3,9**	**5,2**	**6,4**	**6,8**
Wkłady na książ. oszcz. i asyg. kasowe	0,7	1,1	0,8	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1
Salda kredytowe rach. bieżących . .	2,8	4,4	3,5	2,5	2,1	2,5	2,2	2,3
Lokaty kas Stefczyka	—	—	—	—	0,9	1,7	3,1	3,4

Redaktor odpowiedzialny: Bolesław Obszyński. Wydawca: Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.

Drukarnia Samorządow. Instytutu Wydawn. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Tel. 682-18.

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 r.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SIERADZKIEGO W SIERADZU.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		18.227.66	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		5.584.03	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		6.824,18	
d) pozostałość w innych K. K. O.		82.167,50	
e) bony inwestycyjne			112.803.37
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		16 455,20	
c) listy zastawne i obligacje		6.793,05	
d) obligacje Związków Komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych		5.583.00	28.831,25
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. Nostro			
7. Weksle zdyskontowane* (139 kont)			98.660.01
8. Pożyczki wekslowe* (1828 kont)			695.866,26
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weks.* (108 k.)		58.071,82	
b) poch. z innych kredyt.*			58.071,82
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezpieczone papierami wartośsiow.			
b) zabezpieczone hipoteką			
c) zabezpieczone innemi wartościami			
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności* (33 kont)		3.718,90	
b) innych wartości* (9 kont)		1.164,28	
c) pożyczki zakładu zastawniczego			4.883,18
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (24 kont)			31.170.33
13. Pożyczki hipoteczne* (1 kont)			2.850,00
14. Należności z tytułu układu Konwers. zatwierdz. przez Kom. Konwers. Banku Akceptacyjnego* (113 kont).			63 502,87
15. Odsetki zaległe			4.788 99
16. Nieruchomości			13. 04.65
17. Ruchomości			9 415,32
18. Różne			6.386,22
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			3.387,60
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem.			1.133.821,87
21. Depozyty		195.676,99	
22. Udzielone gwarancje		109.250,00	
23. Inkaso		36.504,58	
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			341.431,57
Ogółem.			1.475.253,44

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych Zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			15.713.33
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			660,23
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych			
a) bezterminowe (17 kont)		41.501,88	
b) terminowe (8 kont)		467.202,29	508.704,17
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych:			
a) bezterminowe (2588 kont)		279 970.25	
b) termin. do 3-ch miesięcy (30 kont).		42.221,41	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (19 kont)		61.690,20	383.881,86
8. Rachunki bież. (czekowe, przek. it.p.)			
a) inst. państw. samorz. i inne praw.-publ. (2 kont)		9.972.37	
b) osób fiz. i prawn.-pryw. (68 kont).		49.558.81	59.531,18
9. Salda kredytowe rachunków otw. kred.			
10. Zobowiązania inkasowe			100,00
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach państwowych		45.310,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			45.310,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			9.841,40
20. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			7.157.30
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		2.922,40	2.922,40
Razem.			1.133.821,87
22. Różni za depozyty		195.676,99	
23. Zobow. z tyt. udzielonych gwarancyj.		109.250.00	
24. Różni za inkaso		36.504,58	
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			341.431,57
Ogółem.			1 475.253,44

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 R.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	36.561,47	
b) od rachunków bieżących	1.116,75	
c) od redyskonta weksli	2.164,68	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie		
e) różne inne		39.842 90
2. Prowizje wypłacone		169,55
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	46.[illegible]60,15	
b) świadczenia socjalne	3 498,61	
c) wydatki rzeczowe	13.566.46	63.925,22
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości	660,23	
b) ruchomości	1.046,15	1.706 38
6. Odpisy na dłużnikach		6.066,88
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		5.118,06
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		2.922 40
Razem.		119.751,39

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	84.398,58	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	668,40	
d) od pożyczek na skrypty dłużne	382,07	
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	721,64	
g) od K. K. O. i Banków	618,68	
h) różne inne	55,00	86.844.37
2. Prowizje pobrane		5.554,74
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
5. Dochód netto z nieruchomości		390,00
6. Odzyskane straty		2.168,07
7. Opłaty na koszty administracji		24.794,21
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem.		119.751,39

Buchalter:
(—) **J. Ptasiński**

Zrząd Kasy:
(—) **Z. Kolczyński**, Naczelnik Zarz. i Dyr.
(—) **A. Kozłowski**
(—) **Fr. Mierzwiński**

Komisja Rewizyjna:

(—) **Z. Stefański**

(—) **W. Banach**

(—) **K. Pokraka**

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI MIASTA TOMASZOWA - MAZ. W TOMASZOWIE MAZ.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		2.687,72	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		89.464,11	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		246,00	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			92.397,83
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		528,00	
c) listy zastawne i obligacje		36.675,00	
d) obligacje związków komunalnych			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bank. Komunaln.		8 500 00	45.703,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro			135,00
7. Weksle zdyskontowane* (57 kont)			27.985,45
8. Pożyczki wekslowe* (272 kont)			101.437,00
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dyskonta i poż. wekslowych* (14 kont)		2.217,00	
b) poch. z innych kredytów (.... kont)			2.217,00
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. pap:erami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezp. innemi wartośc. (4 kont).		26.522,87	26 522,87
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papier. wart. i książ. osz.* (7 k.).		910,00	
b) innych wartoci			
c) pożyczki zakładu zastawniczego			910,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne (.... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne*			
14. Należności z tyt. układów konwers. zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akceptacyjnego*			
15. Odsetki zaległe			
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			3.485,70
18. Różne			3.022,21
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)			
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		97.737,49	
b) za rok sprawozdawczy		48.794,41	146.531,90
Razem			450 347,96
21. Depozyty			121.212,67
22. Udzielone gwarancje			720,00
23. Inkaso			23.691 69
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego			
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			595.972,32

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			883,48
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *			
a) bezterminowe (2 kont)		10.362 70	
b) terminowe (1 kont)		13.743 22	24.105.92
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno · prywatnych *)			
a) bezterminowe (711 kont)		71 581,36	
b) terminowe do 3-ch miesięcy			
c) term. ponad 3-mies. i war. (6 k.).		12.529,36	84.110,72
8. Rachunki bieżące:			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (3 kont)		52.011,66	
b) osób fizycznych i prawno-prywatnych (33 kont)		35.383.93	87.395,59
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			184,26
10. Zobowiązania inkasowe			4.876.35
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		32.985,55	
c) w Bankach Komunalnych i K.K.O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			32.985.55
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.			
13. Zastaw papierów wartościowych			25.000,00
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe			
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.		15.338,00	
d) przez inne instytucje		41.658,06	56.996,06
15. Banki i K. K. O. Loro			25.742,58
16. Banki i K. K. O. Nostro			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			4.188,62
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			3 878,63
21. Nadwyżki: a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem			450.347,96
22. Różni za depozyty			121.212,67
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			720 00
24. Różni za inkaso			23.691,69
25. Bank Akceptacyjny			
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			595.972 32

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych	5.520,33	
b) od rachunków bieżących	3 503,96	
c) od redyskonta weksli	2.027,69	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	3.673,28	
e) różne inne	19,88	14.745,14
2. Prowizje wypłacone		409,80
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	14.680,00	
b) świadczenia socjalne	1.390,20	
c) wydatki rzeczowe	5.440,53	21.510,73
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amortyzacja		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	387,30	387,30
6. Odpisy na dłużnikach		41.105,34
7. Różnice kurs. na r-kach w walut. obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		8.325,00
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrównaw.		
11. Nadwyżka		
Razem		86 783,31

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	16.327,61	
b) od rachunków bieżących	2.614,88	
c) od pożyczek terminowych na zastaw	89,83	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	285,55	
f) od papierów wartościowych	2.453 00	
g) od K. K. O. i Banków	49 97	
h) różne inne	2.908,21	24.729,05
2. Prowizje pobrane		3.805,77
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		9.454,08
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		48.794,41
Razem		96.783,31

Księgowy: (—) H. Szapszowicz
Komisja Rewizyjna:
Przewodniczący (—) Aleksander Gawroński

Członkowie: (—) Juljan Blay
(—) Wojciech Kamiński
Komisarz: (—) J. Witkowski

ŁĄCZNY BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 1 STYCZNIA 1936 R.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU OPATOWSKIEGO W OPATOWIE.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji . . .			
a) gotowizna		25.143.57	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		22.241.80	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		23.122.50	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne		1.000.—	71.507,96
2. Kupony			
3. Waluty obce	1953,60		1.953,60
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe	35918,90	69.272,35	
c) listy zastawne i obligacje . . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .		30.093,25	99.365,60
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .	42984,48		42.984,48
7. Weksle zdyskontowane* (..... kont) .			
8. Pożyczki wekslowe* 712 kont) . .			234.888.—
9. Weksle protestowane			
a) poch. z dysk. i poż. weksl.* (89 kont)		54.680,55	
b) pochodzące z innych kred.* (49 kont)		39.916,85	94.597,40
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezpieczone papierami wartościowemi* (...... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką* (3 kont) .		70.314.93	
c) zabezp. innemi wart. (3 kont) .		57.774 55	78 080.48
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności* (99 kont) . . .		10 969.60	
b) innych wartości* (212 kont) . .		50.580 95	
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			61.550,55
12. Pożyczki na skrypty dłużne* (... kont)			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont) . .			
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdzonych przez Komitet Konwers. Banku Akcept. (150 kont) .			129.592,46
15. Odsetki zaległe			11.957,95
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			4.643,67
18. Różne			12.256,21
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			4.061,86
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych		17.931.61	
b) za rok sprawozdawczy . . .			17.93 .61
Razem . .			865.380.83
21. Depozyty			339.370,26
22. Udzielono gwarancje			28.300,—
23. Inkaso			55.887.23
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			38.184.45
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego .			
Ogółem .			1.327.122.77

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			100.000,00
2. Fundusz zasobowy			1.212,16
3. Fundusze specjalne			
a) na wątpliwych dłużników . .			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			47 25
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno - publicznych *)			
a) bezterminowe (1 kont) . . .		119.—	
b) terminowe (2 kont)		92.553,38	92.672.38
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych *) . .			
a) bezterminowe (1475 kont) . .	44938,08	193.287,65	
b) terminowe do 3-ch mies. (.... kont)			
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe (114 kont)		112.220 52	305.508,17
8. Rachunki bież.* (czek, przekaz. i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno - publ. (8 kont) . .		9.696.—	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (153 kont)		175.904,65	185.600,65
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			11.344.46
10. Zobowiązania inkasowe			
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .		16.655.—	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych.			16.655.—
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			38.184.45
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		36.961,47	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .		67.480.—	104.441,47
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			330.65
18. Zobowiązania hipoteczne . . .			
19. Różne			1.334.35
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			7.969,37
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy . . .		80.47	80,47
Razem . .			865 380,83
22. Różni za depozyty			339.370,26
23. Zobowiązania z tytułu udzielon. gwar.			28.300,—
24. Różni za inkaso			55.887.23
25. Bank Akceptacyjny			38.184.45
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem .			1.327,122.77

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1935 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	17.571,18	
b) od rachunków bieżących . . .	7.582,13	
c) od redyskonta weksli	2.313,29	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	4.960.40	
e) różne inne		32.427.—
2. Prowizje wypłacone		533.89
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	36.694,38	
b) świadczenia socjalne	3.218,45	
c) wydatki rzeczowe	12.747,73	52.660,56
4. Podatki i opłaty skarbowe . . .		299.44
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	437,88	437,88
6. Odpisy na ruchomościach		329,88
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne (różnica odsetek prawnych Dz. U. R. P. Nr. 88/35, poz. 545		1.134,22
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		80.47
Razem . .		87.903,34

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	29.514,80	
b) od rachunków bieżących . . .	9.428.40	
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	5.796.22	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych . . .	8.109.90	
g) od K. K. O. i Banków . . .	4.313.90	
h) różne inne	8.951.43	66.114,65
2. Prowizje pobrane		21.625,93
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		123,65
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości . . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . .		39.11
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem . .		87.903,34

Księgowy (—) Stefan Gnatowski

Zarząd K. K. O.
Naczelnik Zarządu i Dyrektor Zarządzający:
(—) Karol Jagodziński
Członkowie Zarządu:
(—) Dr. Bohdan Gliński
(—) Szymon Karski

Komisja Rewizyjna K. K. O.
Przewodniczący: (—) August Bieliński
Członkowie: (—) Henryk Chodurski
(—) Jan Wodyński

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU BARANOWICKIEGO W BARANOWICZACH.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji			
a) gotowizna		5.759,13	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		32.804,33	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych . . .		375,00	
d) pozostałość w innych K. K. O. .			
e) bony inwestycyjne			38.938,46
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe:			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		2.880,00	
c) listy zastawne i obligacje . . .			
d) obligacje związków komunalnych .			
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych .			2.880,00
5. Banki i K. K. O. Loro			
6. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
7. Weksle zdyskontowane (69 kont) . .			34.152,91
8. Pożyczki wekslowe (2657 kont) . .			317.834,55
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. weksl. (199 kont)		185 563,01	
b) pochodzące z innych kredytów .			185.563,01
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont) .			
c) zabezp. innemi wartośc. (.... kont)			
11. Pożyczki terminowe na zastaw			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności (28 kont) . .		3.350,50	
b) innych wartości (.... kont) . .			
c) pożyczki zakładu zastawniczego .			3.350,50
12. Pożyczki na skrypty dłużne . . .			
13. Pożyczki hipoteczne (1 kont) . .			1.740,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (623 kont) .			149.834,50
15. Odsetki zaległe			1.428,00
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości			2 290,95
18. Różne			29.971,11
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe			10 882,93
20. Straty:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy			
Razem . .			778.866,92
21. Depozyty			51.689,00
22. Udzielone gwarancje			
23. Inkaso			61 662,37
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego . .			94.800,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego .			
Ogółem . .			987.018,29

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy			50.000,—
2. Fundusz zasobowy			415,84
3. Fundusze specjalne			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości .			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno-publicznych			
a) bezterminowe (2 kont) . . .		228,65	
b) terminowe (2 kont) . . .		41.803,24	42.031,89
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (443 kont) . . .		73.742,39	
b) terminowe do 3-ch mies. (30 kont)		37.438,02	
c) terminowe ponad 3 miesiące i warunkowe (98 kont)		608,11	111.788,52
8. Rachunki bieżące *) czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (19 kont) . .		27.094,70	
b) osób fiz. i prawno-pryw. (65 kont)		46.396,79	73.491,49
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe			5.035,26
11. Redyskonto weksli			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych . . .		60.828,50	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.			
d) w innych instytucjach kredytowych			60.828,50
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac. .			94.800,00
13. Zastaw papierów wartościowych . .			
14. Kredyty udzielone Kasie			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe . . .		324.271,03	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje . . .			324.271,03
15. Banki i K. K. O. Loro			
16. Banki i K. K. O. Nostro . . .			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne			7.782,69
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)			6.540,75
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		1.880,95	1.880,95
Razem . .			778.866,92
22. Różni za depozyty			51.686,—
23. Zobow. z tytułu udzielonych gwarancyj.			
24. Różni za inkaso			61.662,37
25. Bank Akceptacyjny			94 800,—
26. Fundusz emerytalny			
Ogółem . .			987.018,29

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW za 1935 rok.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane		
a) od wkładów oszczędnościowych . .	7.717,02	
b) od rachunków bieżących . . .	1.408,24	
c) od redyskonta weksli . . .	3 009,75	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	23.267,52	
e) różne inne	2.092 87	37.495,40
2. Prowizje wypłacone		
3. Koszty administracyjne		
a) wydatki osobowe	21.034,80	
b) świadczenia socjalne	2.114,43	
c) wydatki rzeczowe	7.647,94	30.797,17
4. Podatki i opłaty skarbowe		
5. Amartyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	684,40	684,40
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		191,63
10. Dotacja na rzecz funduszu wyrówn. .		
11. Nadwyżka		1.880,95
Razem . .		71.049,55

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane		
a) od weksli	51.899,45	
b) od rachunków bieżących . . .		
c) od pożyczek terminowych na zastaw .	161,50	
d) od pożyczek na skrypty dłużne . .		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.	78,85	
f) od papierów wartościowych . . .		
g) od K. K. O. i Banków . . .	11,16	
h) różne inne	5.105,41	57.256,37
2. Prowizje pobrane		3.988,42
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc. .		
5. Dochód netto z nieruchomości . .		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji . .		9.804,76
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych . . .		
10. Strata		
Razem . .		71.049,55

Buchalter: (—) M. Abramczyk
Komisja Rewizyjna:
(—) Z. Czeszko
(—) M. Rynkiewicz

Dyrekcja Kasy:
(—) K. Jasionowski — Dyrektor Zarządzający
(—) W. Górski — członek Dyrekcji
(—) D. Siemaszko — członek Dyrekcji

BILANS ROCZNY NETTO NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 1935 R.
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WYSOKO-MAZOWIECKIEGO W WYSOKIEM-MAZOWIECKIEM.

Stan czynny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kasa i sumy do dyspozycji:			
a) gotowizna		5.781,93	
b) pozost. w Banku Polskim i P. K. O.		4.626,69	
c) pozostałość w Bankach Państwowych i Komunalnych		4.090,09	
d) pozostałość w innych K. K. O.			
e) bony inwestycyjne			14.498,71
2. Kupony			
3. Waluty obce			
4. Papiery wartościowe			
a) bilety skarbowe			
b) papiery państwowe		7.132,50	
c) listy zastawne i obligacje			
d) obligacje Związków Komunalnych		3.262,50	
e) akcje Banku Polskiego, akcje i udziały w Bankach Komunalnych			10.395,00
5. Banki i K. K. O. „Loro"			
6. Banki i K. K. O. „Nostro"			
7. Weksle zdyskontowane* (3 kont)		4.573,00	4.573,00
8. Pożyczki wekslowe* (620 kont)		121.310,22	121.310,22
9. Weksle protestowane			
a) pochodzące z dysk. i poż. wekslowych* (137 kont)		26.794,26	
b) pochodzące z innych kredytów			26.794,26
10. Rachunki bieżące otwartego kredytu:			
a) zabezp. papierami wart. (.... kont)			
b) zabezpieczone hipoteką (.... kont)			
c) zabezpieczone innemi wartościami*			
11. Pożyczki terminowe na zastaw:			
a) papierów wartościowych i książeczek oszczędności* (22 kont)		1.497,00	
b) innych wartości* (.... kont)			
c) pożyczki zakładu zastawn. (.... kont)			1.497,00
12. Pożyczki na skrypty dłużne			
13. Pożyczki hipoteczne* (.... kont)			20.925,00
14. Należności z tyt. układów konwersyjnych zatwierdz. przez Komitet Konwersyjny Banku Akcept. (199 kont)		78.534,70	78.534,70
15. Odsetki zaległe		3.420,69	3.420,69
16. Nieruchomości			
17. Ruchomości		4.703,41	4.703,41
18. Różne		7.720,51	7.720,51
19. Sumy przechodnie (rozliczenia międzyokresowe)		1.689,90	1.689,90
20. Straty:		2.739,01	
a) z lat ubiegłych		2.739,01	
b) za rok sprawozdawczy			2.739,01
Razem			277.876,41
21. Depozyty		43.421,99	43.421,99
22. Udziel. gwar. Różni za n/weksle kauc.		12.099,00	12.099,00
23. Inkaso		14.509,70	14.509,70
24. Akcepty Banku Akceptacyjnego		72.950,00	72.950,00
25. Pokrycie Funduszu Emerytalnego			
Ogółem			420.857,10

Stan bierny.

	W tem w wal. obcych zł.	Zł.	Zł.
1. Kapitał zakładowy		50.000,00	50.000,00
2. Fundusz zasobowy			
3. Fundusze specjalne:			
a)			
b)			
4. Fundusz wyrównawczy			
5. Fundusz amortyzacji nieruchomości			
6. Wkłady oszczędnościowe instytucyj państwowych, samorządowych i innych prawno publicznych			
a) bezterminowe (2 kont)		35.117,11	35.117,11
b) terminowe (.... kont)			
7. Wkłady oszczędnościowe osób fizycznych i prawno - prywatnych			
a) bezterminowe (.... kont)			
b) terminowe do 3-ch mies. (.... kont)			
c) terminowe ponad 3-miesiące i warunkowe (861 kont)		39.618,89	39.618,89
8. Rachunki bieżące *) (czekowe, przekazowe i t. p.)			
a) instytucyj państw., samorząd. i innych prawno-publ. (18 kont)		2.286,88	
b) osób fizycznych i prawno - prywatnych (17 kont)		1.857,51	4.144,39
9. Salda kredytowe rachunków otwartego kredytu			
10. Zobowiązania inkasowe		827,26	827,26
11. Redyskonto weksli:			
a) w Banku Polskim			
b) w Bankach Państwowych		8.967,00	
c) w Bankach Komunalnych i K. K. O.		22.400,00	
d) w innych instytucjach kredytowych			31.367,00
12. Dyskonto akceptów Banku Akceptac.		58.000,00	58.000,00
13. Zastaw papierów wartościowych			
14. Kredyty udzielone Kasie:			
a) przez Bank Polski			
b) przez Banki Państwowe		51.964,90	
c) przez Banki Komunalne i K. K. O.			
d) przez inne instytucje			51.964,90
15. Banki i K. K. O. „Loro"			
16. Banki i K. K. O. „Nostro"			
17. Przekazy na Kasę			
18. Zobowiązania hipoteczne			
19. Różne		3.357,17	3.357,17
20. Sumy przechodnie (rozlicz. międzyokr.)		2.959,15	2.959,15
21. Nadwyżki:			
a) z lat ubiegłych			
b) za rok sprawozdawczy		520,54	520,54
Razem			277.876,41
22. Różni za depozyty		43.421,99	43.421,99
23. Weksle kauc. własne		12.099,00	12.099,00
24. Różni za inkaso		14.509,70	14.509,70
25. Bank Akceptacyjny		72.950,00	72.950,00
26. Fundusz Emerytalny			
Ogółem			420.857,10

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1935 ROK.

Straty.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki wypłacone i dopisane:		
a) od wkładów oszczędnościowych	3.369,84	
b) od rachunków bieżących	197,01	
c) od redyskonta weksli	5.172,72	
d) od zastawu papierów i od kredytów udzielonych Kasie	1.603,68	
e) różne inne	107,99	10.451,24
2. Prowizje wypłacone	99,63	99,63
3. Koszty administracyjne:		
a) wydatki osobowe	9.741,10	
b) świadczenia socjalne	818,54	
c) wydatki rzeczowe	3.559,06	14.118,70
4. Podatki i opłaty skarbowe	60,78	60,78
5. Amortyzacja:		
a) nieruchomości		
b) ruchomości	305,45	305,43
6. Odpisy na dłużnikach		
7. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
8. Różnice kursowe na papierach wartościowych		
9. Różne		
10. Dotacja na rzecz fund. wyrównawczego.		
11. Nadwyżka		
Razem		25.556,32

Zyski.

	Zł.	Zł.
1. Odsetki pobrane i dopisane:		
a) od weksli	19.444,30	
b) od rachunków bieżących		
c) od pożyczek terminowych na zastaw	116,80	
d) od pożyczek na skrypty dłużne		
e) od pożyczek i wierzytelności hipoteczn.		
f) od papierów wartościowych	474,00	
g) od K. K. O. i Banków	25,28	
h) różne inne	4.253,65	24.317,03
2. Prowizje pobrane	1.239,29	1.239,29
3. Różnice kursowe na rachunkach w walutach obcych		
4. Różnice kursowe na papierach wartośc.		
5. Dochód netto z nieruchomości		
6. Odzyskane straty		
7. Opłaty na koszty administracji		
8. Różne dochody		
9. Odpis z funduszu wyrównawczego na pokrycie strat kursowych		
10. Strata		
Razem		25.556,32

Buchalter: (—) S. Srzednicki
Zarząd Kasy: (—) K. Bańkowski
(—) A. Mystkowski
(—) B. Kiełczewski

Dyrektor: (—) K. Bańkowski
Komisja Rewizyjna: (—) B. Sztyler
(—) K. Kamieński
(—) H. Średnicki